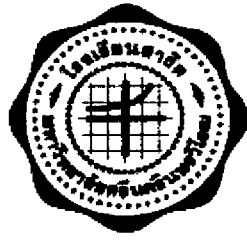

379.66044
ถ ๒๒๖4
๒๐๐5
1.๒

บริจาค

รายงานวิจัย

ผลการใช้รายการวัดทัศนเพื่อฝึกทักษะนาฏศิลป์โขงเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
(ฝ่ายประถม)

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
กรกฎาคม 2555

10 ๓๕ 2555

งานวิจัยฉบับนี้ได้เงินอุดหนุน

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

ประจำปีงบประมาณ 2553

**ผลการใช้รายการวิทัศน์เพื่อฝึกทักษะนาฏศิลป์เบื้องต้น
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**

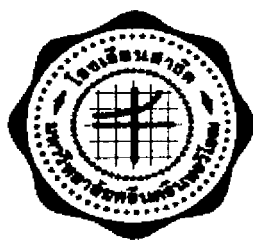

**โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
กรกฎาคม 2555**

**สมเกียรติ วรรณเฉลิม. (2555). ผลการใช้รายการวิทัศน์เพื่อฝึกทักษะนาฏศิลป์โขน
เบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพรายการวิทัศน์ เพื่อฝึกทักษะนาฏศิลป์โขนเบื้องต้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 90/90 และเปรียบเทียบทักษะนาฏศิลป์โขนเบื้องต้นระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยรายการวิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายประถม) จำนวน 24 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่งให้เปรียบเทียบทักษะนาฏศิลป์โขนเบื้องต้นระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และการทดสอบค่าที (t - test for Independent Samples)

ผลจากการวิจัยพบว่า รายการวิทัศน์เพื่อฝึกทักษะนาฏศิลป์โขนเบื้องต้น มีประสิทธิภาพ 91/96 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 90/90 และนักเรียนที่เรียนจากรายการวิทัศน์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**THE EFFECTS OF PROGRAMME VIDEOTAPE ON THE BASIC OF MASK DANCE
DRAMA SKILL TRAINING FOR PRATHOM SUKSA 4 STUDENTS**

**AN ABSTRACT
BY
SOMKIAT WONCHALERM**

**SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY : PRASARNMIT DEMONSTRATION SCHOOL
(ELEMENTARY)**

JULY 2012

**SOMKIAT WONCHALERM. (2012). THE EFFECTS OF PROGRAMME VIDEOTAPE
ON THE BASIC OF MASK DANCEDRAMA SKILL TRAINING FOR PRATHOM SUKSA 4
STUDENTS**

The purposes of this study were to test the efficiency of videotape programmes on the basic of mask dance drama skill training for Prathom Suksa 4 students and compare learning achievement of the students learning through videotape programmes with conventional classroom teaching. The samples were 24 for Parthom suksa 4 students of Srinakharinwirot University Demonstration School (Elementary). They were divided into two groups in teaching of basic of mask dance drama skill training resources and group 2 used in comparing learning achievement between an experimental group and a control group. Data was collected and analyzed by Mean , Standard Deviation, Percent and t- test for Independent samples.

The research results revealed that the efficiency of videotape programmes on the basic of mask dance drama skill training resources was 91/96 , higher than 90/90 criteria and learning achievement of the students learning through the videotape programmes was higher than the conventional classroom teaching significantly at .05 level.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับเงินอุดหนุนจากโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) และสำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถให้คำปรึกษาพร้อมทั้งแนวคิด รวมทั้งข้อเสนอแนะ ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆเช่นปลายปี54น้ำท่วมทำให้ข้อมูลเสียหายแต่ก็ได้ช่วยกันแก้ไขอย่างดียิ่ง จาก ผศ.ไตรรัตน์ พิพัฒน์โกศล อาจารย์วิรัช ยอดนาม อาจารย์จุลศักดิ์ สุขสบาย อาจารย์ภักดินิษฐ์ วรณเฉลิม ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของท่านไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ผู้ให้การสนับสนุนและเอื้อเฟื้อวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ อันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้

ประโยชน์อันใดที่ได้จากการทำปริญญานิพนธ์นี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ครู – อาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในการอบรมสั่งสอนผู้วิจัย มาจนบัดนี้

สมเกียรติ วรณเฉลิม

สารบัญ

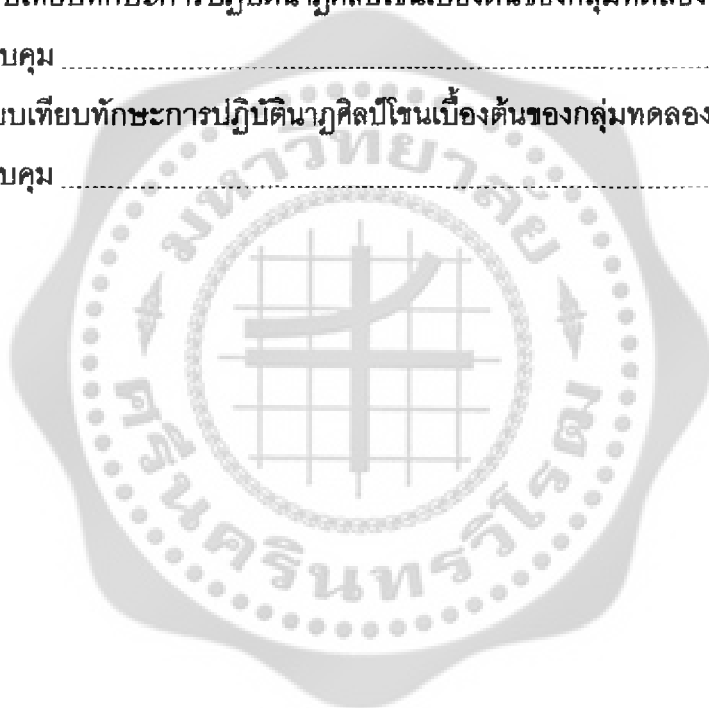
บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	6
งานวิจัยและพัฒนา	17
สมมติฐาน	22
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	23
ประชากร	23
กลุ่มตัวอย่าง	23
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	23
การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ	24
การทดลองหาประสิทธิภาพของเทปวีดิทัศน์	25
วิธีดำเนินการทดลอง	27
ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง	27
การดำเนินการทดลอง	28
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	31
ความมุ่งหมายของการวิจัย	31
สมมติฐานของการวิจัย	31
วิธีดำเนินการวิจัย	31
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	32
การดำเนินการทดลอง	32
การวิเคราะห์ข้อมูล	33
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
อภิปรายผล	33
ข้อเสนอแนะ	34
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	34
บรรณานุกรม	36
ภาคผนวก	40
ประวัติผู้วิจัย	83

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง.....	27
2 ค่าเฉลี่ยของแบบสังเกตการฝึกหัดโยนเบื้องต้นระหว่างเรียนและแบบสังเกตการฝึกหัดโยนเบื้องต้นหลังเรียนด้วยรายการวิทัศน์การฝึกทักษะนาฏศิลป์โยนเบื้องต้น	29
3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์โยนเบื้องต้นของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	30
4 คะแนนเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์โยนเบื้องต้นของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	42

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

นาฏศิลป์ไทย เป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่รัฐบาลเห็นความสำคัญและควรจะอนุรักษ์ ประกอบกับจัดตั้งเป็นปรีณรงค์วัฒนธรรมไทย ทางสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติร่วมมือกับทางรัฐบาลมาดำเนินการเผยแพร่ทั่วทั้งประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของศิลปะวัฒนธรรมไทย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่ผู้เรียน ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาทางด้านอารมณ์ และบุคลิกภาพของผู้เรียน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 6) ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงต้องเน้นการปฏิบัติจริง องค์ความรู้ ทักษะสำคัญและคุณลักษณะในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ศิลปะ : ความรู้และทักษะในการคิดริเริ่ม จินตนาการ สร้างสรรค์งานศิลปะ สนุกสนานและการเห็นคุณค่าทางศิลปะและจุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรีย์ และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

แต่ปัญหาก็คือเกิดขึ้นเมื่อบุคลากรที่มีความชำนาญด้านนาฏศิลป์มีน้อยกว่าความต้องการของโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ ประกอบกับนาฏศิลป์ไทยเป็นวิชาที่ต้องการปฏิบัติมากกว่า ทฤษฎี จึงจำเป็นต้องนำวิทยาการต่าง ๆ ทางด้านเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกและเกิดความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา ยิ่งเน้นให้เห็นชัดเจนว่า “การศึกษาจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน อันได้แก่ สื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะสื่อการเรียนการสอนที่เป็นเครื่องมือหรือช่องทางสำหรับนำการสอนของครูไปสู่ผู้เรียน แล้วทำให้ผู้เรียนได้รู้ตามความประสงค์และจุดมุ่งหมายที่ครูวางไว้เป็นอย่างดี” (ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา. 2535 :1) ตลอดจนมีการส่งเสริมปรับปรุงการผลิตสื่อการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอ

วิธีสอนที่ใช้กันในโรงเรียนต่างๆ เป็นวิธีสากล เช่น วิธีบรรยาย เล่าเรื่อง สาธิต ทดลอง ให้ปฏิบัติจริง ใช้อุปกรณ์การสอนประกอบ พาไปศึกษานอกสถานที่ ฯลฯ แต่วิธีสอนที่ได้รับความนิยมอย่างสูงวิธีหนึ่งคือการสอนแบบบรรยายสาธิต เพราะนักเรียนได้เห็นลักษณะการเคลื่อนไหวหรือวิธีการที่ถูกต้องอย่างแท้จริง การสอนนาฏศิลป์ในปัจจุบันมีเพียงคำบรรยายพร้อมรูปภาพประกอบ เด็กนักเรียนจะมีความเข้าใจที่แตกต่างกันออกไป ประกอบกับอาจารย์ผู้สอนยังมีความรู้ความชำนาญในด้านนี้ไม่พอเพียง จึงทำให้การเรียนการสอนขาดสัมฤทธิ์ผลรวมถึงคุณภาพที่ออกมาโดยรวมทั่วประเทศก็จะไม่ตรงกัน ทำให้อาจารย์และนักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายการเรียนการสอน จากการวิเคราะห์พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังคงใช้วิธีสอนแบบเดิม คือครูเป็นศูนย์กลางการบรรยาย นักเรียนจะนั่งฟังและซักถามเป็นส่วนน้อย การสอนกลุ่มวิชาชีวะวิชาทั้ง 4 กลุ่ม (กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ) ไม่ได้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด กล่าวคือ ครูจะมุ่งสอนกลุ่มทักษะ ได้แก่ วิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์เท่านั้น ส่วนกลุ่มอื่นๆ ครูจะเห็นว่าเป็นเรื่องไม่สำคัญ และครูส่วนใหญ่ไม่มีเวลาผลิตสื่อการเรียนการสอน ขาดการสร้างสื่อที่มีคุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ประการสำคัญที่สุดนาฏศิลป์ไทยเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมไทย เป็นมรดกอันทรงคุณค่าของคนไทยที่มีอายุยืนยาวมาหลายร้อยปีที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษที่เราทุกคนภูมิใจและหวงแหน จึงควรอนุรักษ์ไว้ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์แห่งความเป็นคนไทย ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะผลิตรายการวีดิทัศน์เพื่อการเรียนการสอนขึ้นมา โดยทดลองใช้สอนวิชานาฏศิลป์ไทยในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ก่อนที่จะเผยแพร่วีดิทัศน์ออกไป

ดังนั้นการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาช่วยการสอน จะแก้ปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนที่มีความสามารถได้ โดยเฉพาะการใช้เทปวีดิทัศน์ ซึ่งในปัจจุบันเป็นที่เผยแพร่หลายราคาไม่แพง ลงทุนคุ้มค่า การใช้โทรทัศน์เป็นสื่อการเรียนการสอนนั้น นับว่ามีการพัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งในด้านอุปกรณ์ เทคนิค และวิธีการต่างๆ ที่จะทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้รับสารหรือผู้เรียนสามารถรับได้ทั้งภาพและเสียงในขณะเดียวกัน ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้รวดเร็วและเข้าใจบทเรียนได้ง่ายกว่าสื่ออื่นๆ เป็นการประหยัด เพิ่มทักษะอย่างสูง ลดเครื่องมือที่จำเป็นในการสาธิต สามารถมองเห็นรายละเอียดได้ชัดเจน และมีคุณลักษณะที่สามารถให้ผู้เรียนได้รับสื่อที่เป็นทั้งภาพและเสียง (วิจิตร ภักดีรัตน์. 253 : 74 ; วสันต์ อติศัพท์. 2533 : 13 ; ไพโรจน์ ธีรธนนากุล และนิพนธ์ ศุภศิริ. 2528 : 1)

มีการนำตัวอย่างมาให้เห็นจริง การแสดงบทบาทต่างๆ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนอย่างจริงจัง เกิดความรู้ในระยะเวลาอันสั้น (เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528 : 275) ตลอดจนสามารถจัดอุปสรรคด้านเวลา และระยะทางออกไปได้ (วสันต์ อติศัพท์. 2533 : 13 - 14) นำเอาประสบการณ์จากโลกภายนอกเข้ามาเสริมภายในบทเรียนได้สามารถถ่ายทอดเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นให้เห็นได้อย่างฉับพลัน และครอบคลุมจุดที่น่าสนใจได้ครบถ้วน ก่อให้เกิดประสบการณ์ที่เป็นสื่อส่งเสริมการศึกษา และการเรียนรู้ของคนได้ทั้งสิ้น

จะพบว่า การนำเอาเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาเป็นส่วนร่วมกับการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันจึงเริ่มเห็นความสำคัญมากขึ้น ผู้วิจัยจึงสร้างรายการวิดิทัศน์เพื่อฝึกทักษะนาฏศิลป์โขงเบื้องต้นขึ้นขึ้นมาเพื่อหาประสิทธิภาพและเปรียบเทียบทักษะนาฏศิลป์โขงเบื้องต้นระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยรายการวิดิทัศน์กับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนปกติ ซึ่งผลการใช้รายการวิดิทัศน์นี้คงจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพรายการวิดิทัศน์เรื่องการฝึกหัดโขงเบื้องต้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์โขงเบื้องต้นระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยรายการวิดิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนปกติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้ มีความสำคัญดังนี้

1. ทำให้ได้วิดิทัศน์เรื่องการฝึกหัดโขงเบื้องต้นที่มีคุณภาพไว้ใช้สอน อีกทั้งยังสามารถนำมาใช้หลาย ๆ ครั้ง ได้ตามที่ต้องการ เป็นการประหยัดเวลาสอนของครู และนักเรียนยังสามารถที่จะนำไปใช้ฝึกเองนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนได้อีกด้วย ซึ่งช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางในการพัฒนายรายการวิดิทัศน์เพื่อการฝึกทักษะนาฏศิลป์โขงเบื้องต้นสำหรับนักเรียนชั้นประถม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2554 ที่ไม่เคยเรียนเรื่องการฝึกหัดโขงเบื้องต้นมาก่อน จำนวน 4 ห้องเรียนๆ ละ 24 คน รวมทั้งสิ้น 96 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ที่ไม่เคยเรียนเรื่อง การฝึกหัดโขงเบื้องต้น ซึ่งได้จากการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 24 คน สำหรับหาประสิทธิภาพของรายการวิดิทัศน์ที่สร้างขึ้น และสุ่มอีก 2 ห้องเรียน จำนวน 48 คน สำหรับเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์โขงระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยมีกลุ่มทดลองจำนวน 24 คน กลุ่มควบคุม 24 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการสอน ซึ่งแบ่งเป็น

2.1.1 การสอนโดยใช้รายการวิทัศน์เรื่องการฝึกหัดโขนเบื้องต้น

2.1.2 การสอนตามปกติ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์โขนเบื้องต้น

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ ปีการศึกษา 2554 โดยแบ่งเวลาในการทดลองออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงแรก ทดลองเพื่อพัฒนารายการ วิทัศน์เรื่องการฝึกหัดโขนเบื้องต้น จำนวนกลุ่มละ 24 คน 3 คาบเรียนๆ ละ 50 นาที ช่วงที่สอง ทดลองเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติระหว่างกลุ่มที่เรียนตามปกติ ซึ่งมีครูเป็นผู้สอนจำนวนกลุ่มละ 24 คน 3 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที

4. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นเนื้อหาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร เรื่อง การฝึกหัดโขนเบื้องต้น ประกอบด้วย 3 ท่า ดังนี้

1.1 ท่าดบเข้า

1.2 ท่าถองสะเวย

1.3 ท่าตั้งเหลี่ยม

นิยาม

1. รายการวิทัศน์ หมายถึง รายการวิทัศน์การสอนที่ผู้วิจัยผลิตขึ้นเพื่อการฝึกทักษะปฏิบัติการฝึกหัดโขนเบื้องต้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เป็นนักเรียนชาย ซึ่งถ่ายทำลงในเทปวิทัศน์ โดยผ่านการตรวจแก้ไขเพื่อปรับปรุงคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการผลิตรายการวิทัศน์การสอน ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ท่า

1.1 ท่าดบเข้า

1.2 ท่าถองสะเวย

1.3 ท่าตั้งเหลี่ยม

2. การฝึกหัดโขนเบื้องต้น หมายถึง การฝึกท่าทางพื้นฐานของการแสดงโขน ได้แก่ ท่าดบเข้า ท่าถองสะเวย และท่าตั้งเหลี่ยม

3. การสอนปกติ หมายถึง การสอนโดยครูบรรยายและสาธิตประกอบการสอน โดยครูที่จะสอนต้องมีประสบการณ์ในการสอนโขนมาอย่างน้อย 1 ปี

4. ทักษะปฏิบัติการฝึกหัดโขนเบื้องต้น หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติอย่างถูกต้อง สวยงาม และคล่องแคล่ว วัดได้จากแบบสังเกตพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดผลและด้านนาฏศิลป์โขน

5. ประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ หมายถึง ผลการประเมินตามเกณฑ์ที่ใช้ประเมิน ประสิทธิภาพของบทเรียนเทปวีดิทัศน์เรื่อง การฝึกหัดโขนเบื้องต้น โดยกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคือ 90/90

90 ตัวแรก หมายถึง คำร้อยละของคะแนนเฉลี่ยรวมของนักเรียนระหว่างการเรียนด้วย รายการวีดิทัศน์

90 ตัวหลัง หมายถึง คำร้อยละของคะแนนเฉลี่ยรวมที่นักเรียนทำได้หลังการเรียนด้วย รายการวีดิทัศน์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 ความหมายของรายการวิดิทัศน์

1.2 คุณค่าของรายการวิดิทัศน์

1.3 ข้อดีของรายการวิดิทัศน์

2. งานวิจัยและพัฒนา

2.1 งานวิจัยในประเทศ

2.2 งานวิจัยในประเทศ

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของรายการวิดิทัศน์

ปัจจุบันวิดิทัศน์ เป็นสื่อการสอนที่มีบทบาทอย่างมากในวงการศึกษา ช่วยในการเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้และเรียนรู้ได้มากขึ้น ดังนั้นเราจึงควรจะได้ทราบความหมายของวิดิทัศน์ ซึ่งได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายหลายท่าน

คำว่าวิดิทัศน์ เป็นคำที่ราชบัณฑิตยสถาน (2532 : 3) บัญญัติขึ้นเพื่อใช้ในเชิงวิชาการ มาจากคำว่า Video ซึ่งหมายถึง เครื่องที่แสดงภาพเพื่อความเพลิดเพลิน

กรมวิชาการ (2527 : 158) ได้ให้ความหมายของคำว่า วิดิทัศน์ ว่าหมายถึง ภาพที่มองเห็นในระบบโทรทัศน์

จิรพรรณ พิรุณ (2533: 8) ได้สรุปว่า เทปวิดิทัศน์ หมายถึง สารสังเคราะห์ที่เคลือบด้วยสารแม่เหล็กสามารถบันทึกสัญญาณภาพและเสียงได้ โดยผ่านกล้องโทรทัศน์ โดยใช้เครื่องบันทึกภาพหรือจากเครื่องรับโทรทัศน์โดยตรง และสามารถนำมาเล่นกลับหรือถ่ายทอดออกมาได้โดยเครื่องบันทึกภาพ ซึ่งเครื่องมือบันทึกภาพจะทำให้ปรากฏภาพและเสียงที่เครื่องรับโทรทัศน์

วิดิทัศน์ หมายถึง วัสดุที่บันทึกหรือเก็บสัญญาณเสียงหรือข้อมูลอื่นใดที่ต้องการไว้ในเส้นรูปแรงแม่เหล็ก มีลักษณะคล้ายกับแถบบันทึกเสียงนั่นเอง เนื้อแถบวิดิทัศน์ทำด้วยสาร Polyester บางแต่เหนียว แข็งแรง ไม่ยืด ด้านล่างฉาบด้วยสาร Anti - Static Carbon เพื่อป้องกันไฟฟ้าสถิตที่เกิดขึ้นบนเนื้อแถบวิดิทัศน์ เช่น เพอร์สออกไซด์ โครเมียออกไซด์ (Mental Oxide) เป็นต้น เพื่อทำหน้าที่เป็นสัญญาณแม่เหล็กไฟฟ้า ที่ได้รับมาจากหัวแม่เหล็ก ด้านบนนี้จะถูกขัดผิวหน้าไว้ให้ดูเรียบเป็นมันวาว เพื่อให้เดินผ่านหัวแม่เหล็กได้สะดวกนั่นเอง แถบวิดิทัศน์จะถูกบรรจุไว้ในล้อหรือตลับอีกทอดหนึ่ง (บุญเที่ยง จัยเจริญ, 2534 : 180)

สมบุรณ์ สงวนญาติ (2534 : 233) ให้คำจำกัดความของวีดิทัศน์ (Video Tape) ว่า หมายถึง สามารถบันทึกภาพเคลื่อนไหวลงในเส้นบันทึกภาพ ในรูปของสนามแม่เหล็กโดยใช้ กล้องถ่ายภาพโทรทัศน์ เปลี่ยนภาพเป็นสัญญาณทางไฟฟ้า แล้วนำสัญญาณทางไฟฟ้ามาบันทึกไว้ในรูปของสนามแม่เหล็กบนเส้นเทป โดยใช้เครื่องเทปบันทึกภาพ (Video Tape Recorder) เมื่อต้องการจะดูภาพ เครื่องเทปบันทึกภาพจะสามารถนำเอาภาพที่เก็บไว้ในรูปของสนามแม่เหล็กบนเส้นเทป เปลี่ยนกลับมาเป็นสัญญาณทางไฟฟ้าส่งต่อไปยังเครื่องรับโทรทัศน์หรือมอนิเตอร์ จะเกิดภาพเคลื่อนไหวปรากฏบนจอเครื่องรับได้เป็นภาพเคลื่อนไหว มีสีสวยงามเหมือนธรรมชาติ

จากความหมายดังกล่าว อาจสรุปได้ว่า วีดิทัศน์ หมายถึง วัสดุที่ทำการบันทึกหรือเก็บสัญญาณภาพและสัญญาณเสียงไว้ในรูปเส้นแรงแม่เหล็ก นอกจากนี้ยังหมายถึง การส่งภาพและเสียง โดยเครื่องส่งและเครื่องรับอิเล็กทรอนิกส์ จะเกิดภาพเคลื่อนไหวปรากฏบนจอเครื่องรับได้เป็นภาพเคลื่อนไหวที่มีสีสวยงามเหมือนธรรมชาติ และสามารถส่งสัญญาณไปยังสถานที่อยู่ห่างไกลได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้ดูเกิดการรับรู้และเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง

คุณค่าของรายการวีดิทัศน์

วีดิทัศน์เป็นสื่อการศึกษาที่ให้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมาก ผู้เรียนสามารถมองเห็นภาพและได้ยินเสียงไปพร้อมๆ กัน ทำให้สามารถดึงดูดความสนใจและสร้างความสนใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี โดยให้ความรู้ในรูปแบบตั้งแต่ความรู้ง่าย ๆ ไปหาความรู้ที่ซับซ้อนได้ ทั้งยังสามารถนำบทเรียนเก่ามาสอนซ้ำให้เด็กได้ชมใหม่โดยไม่ผิดเพี้ยนทุกครั้งที่ต้องการทุกรายการ (มนต์ชัย นินนาทนนท์. 2526 : 70) บทเรียนโทรทัศน์สามารถบันทึกเทปเก็บไว้ในห้องสมุด และนำมาใช้ได้เมื่อต้องการ รายการที่บันทึกไว้สามารถนำมาใช้สนองความต้องการตามความแตกต่างของบุคคล ไม่ว่าเด็กเก่งหรือไม่เก่งก็ตาม นอกจากนั้นโทรทัศน์ยังเป็นโสตทัศนวัสดุที่มีราคาไม่แพง หาง่าย และเก็บรักษาง่าย (สุรัชย์ สิกขามันต์. 2528 : 49)

วสันต์ อติศัพท์ (2533 : 13 - 14) กล่าวว่า โทรทัศน์มีจุดเด่นให้คุณค่าในด้านการศึกษ การเรียนการสอน คือ

1. สามารถเป็นสื่อกลางระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ในห้องบรรยายขนาดใหญ่ได้อย่างดี ช่วยให้ผู้เรียนเห็นเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างชัดเจน เช่น การทดลอง การสาธิต นอกจากนี้ยังทำให้ผู้เรียน เรียนได้เป็นจำนวนมาก โดยการเพิ่มเครื่องรับภาพมากขึ้น
2. สามารถนำเอาสื่อการเรียนการสอนชนิดอื่นๆ มาใช้ได้อย่างดี ไม่ว่าจะเป็นแผนภูมิ แผนภาพ แผนสถิติ ภาพถ่าย ภาพยนตร์ เทปโทรทัศน์ ตลอดจนพวกวัสดุสามมิติอื่นๆ
3. สามารถนำสิ่งที่มีอยู่ไกลตัวผู้เรียนมาสู่ผู้เรียนได้ อาจใช้สื่อที่กล่าวในข้อ 2 เข้าช่วย เช่น พุดถึงภูเขา น้ำแข็งก็สามารถนำภาพยนตร์เกี่ยวกับสิ่งนี้เข้ามาประกอบให้ผู้เรียนเห็นภาพได้อย่างชัดเจน

4. ขจัดอุปสรรคด้านเวลาและระยะทางออกไป ไม่ว่าด้านระบบการออกอากาศส่งตามสายเคเบิล หรือการบันทึกเทปโทรทัศน์ ทำให้ผู้รับในสถานที่ต่างๆ รับได้ง่ายขึ้น

5. เป็นสื่อที่เข้าสู่มวลชนได้จำนวนมาก จึงทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายลงมากเมื่อเฉลี่ยต่อหัวของผู้รับ

6. เทคนิคทางภาพพิเศษจะช่วยให้การผลิตรายการส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

7. การบันทึกภาพที่สามารถนำมาดูย้อนกลับได้ทันที ทำให้เหมาะสมแก่การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในการฝึกอบรมต่างๆ ได้ดี เช่น การฝึกพูด การฝึกสอนหน้าชั้นเรียน

8. การมีอิทธิพลทางจิตใจต่อผู้ชมทำให้เหมาะสมแก่การใช้เป็นเครื่องมือสร้างค่านิยมต่างๆ แก่ผู้ชม

9. การใช้ผสมผสานกับสื่อชนิดอื่นได้ ย่อมสร้างคุณค่าการเรียนรู้อย่างสูง อาทิ การเชื่อมต่อบนคอมพิวเตอร์กับเครื่องบันทึกเทปโทรทัศน์หรือเครื่องเล่นแผ่นบันทึกภาพจะทำให้ปฏิสัมพันธ์ด้านการเรียนการสอนระหว่างผู้เรียนกับสื่อมีประสิทธิภาพ

ฉลองชัย สุรวฒนบุรณ (2528 : 301 - 302) ได้กล่าวถึงคุณค่าของโทรทัศน์ต่อการศึกษาไว้ว่า

1. ขยายภาพให้เห็นได้ชัดเจน จะขยายใหญ่เพียงใดหรือชัดเจนเพียงใดจากต้นฉบับต่างๆ โดยการอาศัยเลนส์ของกล้องตามที่ต้องการใช้งานได้

2. สามารถรับภาพจากแหล่งเดียวกันได้ในเวลาเดียวกัน ทำให้ผู้เรียนจำนวนมากได้เห็นการนำเสนอบทเรียนในเวลาเดียวกัน และได้รับประสบการณ์ร่วมกัน

3. เครื่องรับโทรทัศน์จะอยู่ห่างจากกล้องถ่ายโทรทัศน์เท่าไรก็ได้ และสามารถส่งบทเรียนไปได้ทุกหนทุกแห่ง

4. ในการแสดงภาพให้เห็น สามารถรวมภาพต่างๆ จากแหล่งต่างๆ เข้าด้วยกันได้ เช่น นำภาพ 2 ภาพจากที่ต่างกันให้เห็นบนจอเดียวกัน หรือซ้อนข้อความเข้ากับภาพได้

5. สามารถเก็บข่าวสารโดยการบันทึกวีดิโอเทป แล้วจะเปิดหรือฟังดูเมื่อใดก็ได้ สามารถนำวีดิโอเทปไปใช้ในห้องเรียนหรือห้องปฏิบัติการภาคสนาม หรือบันทึกการประกอบกิจกรรมการเรียนของผู้เรียนได้ และสามารถฉายดูผลการฝึกปฏิบัติเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

6. รายการถ่ายทอดสดต่างๆ ทำให้เห็นเหตุการณ์ได้ทันใจ ทันเหตุการณ์

7. โทรทัศน์ช่วยในการสื่อความหมายในการเรียนการสอนได้หลายประการ ดังนี้

7.1 เครื่องรับโทรทัศน์ทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจเรียนดีขึ้น เพราะว่าเครื่องรับโทรทัศน์มีทั้งภาพและเสียงในเวลาเดียวกัน

7.2 ครูที่สอนบทเรียนทางโทรทัศน์ที่ดี จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกเป็นกันเอง คล้ายๆ ครูพูดกับนักเรียนแบบในชั้นเรียน ด้วยวิธีการมองเห็นกล้องถ่ายโทรทัศน์

7.3 โทรทัศน์ช่วยในการสอนได้จับพลัน บทเรียนที่เสนอได้จับพลันราวกับว่าเหตุการณ์ในบทเรียนกำลังเกิดขึ้นตามเวลาที่กำหนดนั้นจริงๆ

7.4 โทรทัศน์ช่วยในการสอนเนื้อหาได้เป็นกลุ่มเป็นหมวดหมู่หรือสรุปได้ง่ายขึ้น เช่น โดยวิธีวิเคราะห์เหตุการณ์หรือวัตถุสิ่งของ สามารถลำดับความคิดรวบยอดที่กระจัดกระจายให้เป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันเป็นส่วนรวมได้

8. โทรทัศน์ช่วยให้ครูได้มีเวลาสำหรับการเรียนการสอนได้มีประสิทธิภาพขึ้น เช่น ใช้สอนนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย หรือให้ดูบทเรียนจากวิดีโอเทปสำหรับนักเรียนกลุ่มหนึ่ง ในขณะที่เดียวกันกับครูก็สามารถดูแลให้คำแนะนำปรึกษาสำหรับนักเรียนกลุ่มที่จะอภิปรายหรือทำงานที่มอบหมาย หรือเป็นรายบุคคลสำหรับนักเรียนคนอื่นๆ อีกก็ได้

ข้อดีของรายการวิทยุทัศน์

สุโขทัยธรรมมาธิราช (2534 : 139 - 140) ได้กล่าวถึง ข้อดีของวิทยุโทรทัศน์ในการให้การศึกษาไว้ว่า

1. วิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่ให้ทั้งภาพและเสียง ทำให้ศักยภาพในการใช้เป็นสื่อเพื่อการสอนได้อย่างยิ่ง สามารถเป็นตัวทวีคูณของครูและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้ขยายปริมาณไปบริการผู้เรียนก็เพิ่มทวีมากขึ้น

การสอนโดยมีภาพและเสียงครบถ้วนทำให้เกิดความเข้าใจในการเรียนได้ง่ายและลึกซึ้งขึ้น เช่น การเรียนหัวข้อของการทดลองวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะต้องสาธิตการทดลองโดยใช้อุปกรณ์ประกอบ เพื่อให้เห็นขั้นตอนการทดลองได้ครบถ้วน ภาพการสาธิตดังกล่าวเมื่อได้ถ่ายทอดผ่านรายการวิทยุโทรทัศน์ไปสู่ผู้เรียนซึ่งกระจายอยู่ในที่ต่างๆ ก็เปรียบเสมือนการให้โอกาสที่จะเรียนหรือการเรียนวิชาภูมิศาสตร์ หรือธรรมชาติวิทยา รายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาสามารถทำให้ผู้เรียนได้เห็นสถานที่ สิ่งของที่อาจอยู่ไกลเกินกว่าจะเดินทางไปเห็นได้ แต่ด้วยลักษณะการมีทั้งภาพและเสียงของวิทยุโทรทัศน์ดังกล่าว ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างกว้างขวาง และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ในด้านของความรู้สึกผูกพันของผู้เรียนต่อผู้สอน จะดีขึ้นเมื่อได้มีโอกาสเห็นหน้าตา ท่าทางของผู้สอนแทนที่จะไม่เห็นเลย หรือได้ยินเพียงแต่เสียง

ในแง่ของประสิทธิผลในการที่จะสามารถจดจำบทเรียนได้นาน คุณลักษณะของการมีทั้งภาพและเสียงย่อมจะทำให้รายการน่าสนใจ น่าดึงดูดใจ ประกอบกับปัจจุบันนี้เทคโนโลยีในการสื่อสารก้าวหน้าขึ้น ทำให้สามารถจัดภาพและตัวอักษรให้ปรากฏในจอภาพได้อย่างสวยงามเหมาะสม ซึ่งเป็นผลถึงความง่ายในการจดจำ ความพอใจที่จะชม และย่อมส่งผลต่อการจำบทเรียนได้ดีขึ้นและนานขึ้น

2. วิทยุโทรทัศน์สามารถถ่ายทอดเหตุการณ์ขณะที่กำลังเกิดขึ้นให้ได้เห็นอย่างฉับพลันและครอบคลุมจุดที่น่าสนใจได้ครบถ้วน

เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือพิธีการต่างๆ ล้วนเป็นสิ่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ของคนได้ทั้งสิ้น เหตุการณ์สำคัญ หรือพระราชพิธีที่เป็นที่สนใจของประชาชนนั้นสามารถถ่ายทอด

มาสู่สายตาประชาชนโดยสื่อวิทยุโทรทัศน์ ทำให้คนทั้งชาติเกิดความรู้สึกคล้อยตามได้พร้อมๆ กัน เกิดปฏิกิริยาตอบสนองออกมาได้อย่างพร้อมเพรียงกัน นับเป็นการทำหน้าที่ของสื่อวิทยุโทรทัศน์ เพื่อพัฒนาความเป็นชาติ (The Feeling of Nationess) ได้อย่างดียิ่ง

อมรา แสงจันทร์ (2528 : 50 - 52) กล่าวถึงข้อดีของรายการวีดิทัศน์ไว้ว่า

1. ทำให้ผู้เรียนเห็นภาพที่เคลื่อนไหว ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในบทเรียนได้ง่ายและเร็วขึ้น

2. ทำให้ผู้เรียนจำในสิ่งที่เรียนได้แม่นยำ

3. ทำให้เกิดแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจบทเรียน

นอกจากนี้ สันทัด ภิบาลสุข (2521 : 24) ให้ความเห็นว่า ครูสามารถนำเอารายการวีดิทัศน์ไปใช้ได้กับนักเรียนในทุกระดับชั้น และสามารถใช้ได้กับทุกวิชา เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางด้านการศึกษาดังนี้

1. พัฒนาการสอน โดยการบันทึกการสอนเอาไว้ เพื่อให้ครูผู้สอนและคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรได้ทบทวนและพิจารณาทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

2. ช่วยให้การประเมินผลการกระทำของตนเอง และเปิดโอกาสให้มีการแก้ไขปรับปรุง

3. สามารถใช้กับกลุ่มผู้เรียนต่างๆ ได้คือ

3.1 การศึกษามวลชน โดยผลิตรายการแล้วส่งให้สถานีโทรทัศน์เป็นผู้ส่งกระจายสารนั้นๆ

3.2 การศึกษากับกลุ่ม ปัจจุบันใช้ได้ผลมากเพราะมีผลย้อนกลับ (Feed Back) รวดเร็ว

3.3 การศึกษารายบุคคล โดยการผลิตรายการเพื่อการศึกษาเป็นรายบุคคล

ส่วนฉลองชัย สุรวัณนบุรณ์ (2528 : 301 - 301) กล่าวว่า โทรทัศน์และวีดิทัศน์นั้น มีคุณประโยชน์ต่อการเรียนการสอนหลายประการ คือ

1. ขยายภาพให้เห็นได้ชัดเจน จะขยายต้นฉบับให้ใหญ่หรือชัดเจน เพียงใดดี โดยอาศัยเลนส์กล้องแบบต่างๆ ตามที่ต้องการจะใช้งาน

2. ผู้เรียนจำนวนมากได้รับการเสนอบทเรียนจากภาพแหล่งเดียวกัน และในเวลาเดียวกันทำให้ได้รับประสบการณ์ร่วมกัน

3. เครื่องรับโทรทัศน์จะอยู่ห่างจากกล้องโทรทัศน์เท่าไรก็ได้ ทำให้สามารถส่งบทเรียนไปได้ทุกหนทุกแห่ง

4. ในการแสดงภาพนั้น สามารถรวมภาพต่างๆ จากแหล่งต่างๆ เข้าด้วยกันได้ เช่น จับภาพ 2 ภาพเข้าด้วยกัน จากฉากที่ต่างๆ กัน หรือซ้อนข้อความบรรยายภาพก็ได้

5. สามารถเก็บข่าวสาร โดยการบันทึกวีดิทัศน์ สามารถเปิดดูเมื่อไรก็ได้

6. รายการถ่ายทอดสดต่างๆ ทำให้เห็นเหตุการณ์ได้ทันใจ ทันเหตุการณ์

7. โทรทัศน์สามารถสื่อความหมายในการเรียนการสอนได้หลายประการ

7.1 ทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจเรียนดีขึ้น เพราะว่ารายการวิดิทัศน์มีทั้งภาพและเสียง

7.2 ครูที่สอนด้วยบทเรียนทางโทรทัศน์ที่ดี จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกเป็นกันเอง คล้ายกับได้เรียนกับครูโดยตรง โดยใช้เทคนิคการมองเห็นผ่านเลนส์กล้องโทรทัศน์

7.3 รายการวิดิทัศน์สามารถเสนอเนื้อหาได้เป็นกลุ่ม เป็นหมวดหมู่ หรือสรุปให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

8. รายการวิดิทัศน์ช่วยให้ครูมีเวลาในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ใช้สอนนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย หรือให้ดูบทเรียนจากรายการวิดิทัศน์สำหรับนักเรียนกลุ่มหนึ่งในขณะเดียวกันครูก็จะสามารถที่จะดูแลให้คำแนะนำปรึกษาสำหรับนักเรียนกลุ่มที่กำลังอภิปราย หรืองานที่ได้รับมอบหมาย หรือการเรียนเป็นรายบุคคลสำหรับนักเรียนคนอื่นๆ อีกก็ได้

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า รายการวิดิทัศน์มีข้อดีต่างๆ มากมาย เหมาะกับการนำมาใช้กับการศึกษา คือ สามารถนำไปใช้ในห้องเรียน หรือห้องปฏิบัติการภาคสนาม หรือบันทึกประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนก็ได้ และสามารถดูผลการฝึกปฏิบัติเพื่อการปรับปรุงแก้ไขได้สะดวก อีกทั้งผู้เรียนจะได้เห็นทั้งภาพและได้ยินเสียง ซึ่งจะมีส่วนสร้างความสนใจและทำให้เกิดความเข้าใจในบทเรียนได้มากขึ้น นอกจากนั้นรายการวิดิทัศน์สามารถถ่ายทอดเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้เห็นได้ทันที ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกคล้ายตามหรือรู้สึกเหมือนกับได้อยู่ในเหตุการณ์นั้นจริงๆ

รูปแบบของการผลิตรายการวิดิทัศน์เพื่อการศึกษา

การผลิตรายการวิดิทัศน์เพื่อการเรียนการสอน นับว่าในปัจจุบันยังมีน้อย ส่วนใหญ่แล้วจะได้อาจการวิจัยในแต่ละสถาบัน วิจัยจบแล้วก็จบกันไปไม่ต่อเนื่อง ครั้นพอสั่งวิดิทัศน์จากประเทศที่พัฒนาแล้วเข้ามา ก็มีสภาพและการลำดับเรื่องไม่สอดคล้องเนื้อหาหลักสูตรของประเทศไทยจึงไม่ค่อยได้ผลเท่าที่ควร เราจึงควรผลิตรายการวิดิทัศน์ให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ดังรูปแบบการผลิตรายการวิดิทัศน์ให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ดังรูปแบบการผลิตรายการวิดิทัศน์หลายรูปแบบ ดังนี้

การผลิตรายการวิดิทัศน์เพื่อการศึกษาทำได้หลายรูปแบบ เช่น ชุดการเรียนสำเร็จรูปแบบโปรโตคอล (Protocol Package) หมายถึง การใช้เทปโทรทัศน์บันทึกภาพกิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่สำคัญเรื่องใดเรื่องหนึ่งไว้ล่วงหน้า แล้วนำมาพัฒนาเป็นสื่อสำหรับการฝึกอบรมเพื่อให้เข้ารับการฝึกอบรม วิเคราะห์หาเหตุผล แสดงความคิดเห็น และกำหนดทิศทางของพฤติกรรมที่ถูกต้องว่า ควรจะเป็นเช่นไร เพื่อให้ได้มาซึ่งสาระการเรียนรู้โดยตรงต่อไป ชุดการเรียนสำเร็จรูปแบบนี้สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้เป็นอย่างดีด้วยการจำลองกิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันลงในรูปแบบของเทปโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ภาพสไลด์ หรือภาพถ่าย และภาพเขียนที่แสดงขั้นตอนของกิจกรรม หรือเหตุการณ์ได้ เพื่อนำมาให้นักเรียน นักศึกษา วิเคราะห์หาเหตุผล และสรุปเป็นเนื้อหาสาระของการเรียนรู้ในกลุ่มวิชาต่างๆ

ขบวนการสำคัญในการสื่อความหมายของโทรทัศน์ เกิดจากการใช้เทคนิคในการเสนอภาพให้บรรลุจุดมุ่งหมาย โดยการรับรู้ของผู้เรียน การเห็นภาพเป็นการรับรู้วัตถุและเหตุการณ์ในขอบข่ายของเนื้อที่และเวลา (Space and Time) การรับรู้ในเชิงเนื้อที่ (Space) เป็นการรับรู้จากสามมิติ คือ ส่วนกว้าง ส่วนยาว และส่วนลึก ซึ่งปรากฏขึ้นในการมองภาพหนึ่งส่วนภาพที่เคลื่อนไหว นั้น เป็นการรับรู้ในเรื่องเวลา (Time) ดังนั้น การรับรู้ในสิ่งที่เคลื่อนไหวจึงเป็นการรับรู้ทั้งเนื้อที่และเวลา (Space and Time) (จำเนียร ช่วงโชติ. 2523 : 101)

เงื่อนไขเบื้องต้นของการเรียนจากบทเรียนเทปโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ได้แก่

การรับรู้ ซึ่งแบ่งได้ 3 ประการ คือ

การรับรู้ทางกาย ได้แก่ ความสามารถของผู้ชมที่จะเห็นหรือได้ยินสิ่งที่เสนอในรายการเทปโทรทัศน์ได้เป็นอย่างดี และจากการเห็นหรือการได้ยินในสิ่งที่ถูกต้อง และในปริมาณที่พอดี ย่อมนำไปสู่การเรียนรู้ได้

การรับรู้ทางปัญญาหรือความคิด ได้แก่ การที่จะทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจรายการเทปโทรทัศน์ได้เป็นอย่างดี และจากการเห็นหรือการได้ยินในสิ่งที่ถูกต้อง และในปริมาณที่พอดี ย่อมนำไปสู่การเรียนรู้ได้

การรับรู้ทางปัญญาหรือความคิด ได้แก่ การที่จะทำให้ผู้ชมสามารถชมรายการเทปโทรทัศน์ การดำเนินเรื่องและความยากง่ายของเนื้อหาที่เสนอในรายการ นับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นต้องทำขึ้นอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นฐานให้แก่การเรียนรู้ของผู้ชมขึ้นได้

การรับรู้ทางใจหรือความรู้สึก ได้แก่ การทำให้รายการถูกใจ น่าสนใจและก่อให้เกิดความเต็มใจที่จะรับรู้และเรียนรู้จากรายการ ผู้ผลิตรายการจะต้องคำนึงถึงในข้อนี้ไว้ด้วย

เครื่องมือฝึกทักษะบางอย่างที่ผู้เรียนสามารถทำได้จากการดูเทปโทรทัศน์ ในชุดการสอนเทปโทรทัศน์ที่ครูจัดทำขึ้น ควรมีการตั้งคำถามและเฉลยคำตอบ นอกจากนี้ควรมีคู่มือแนะนำการเรียนการใช้สื่อ และคำถาม ที่นักเรียนจะต้องทำแบบฝึกหัดด้วย

สุรชัย สิกขาบัณฑิต (2528 : 26 - 48) กล่าวว่า การดำเนินงานในการผลิตรายการโทรทัศน์ สามารถแยกได้เป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือ

1. การวางแผนการผลิตรายการ เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญมาก เพราะการวางแผนที่ดีย่อมส่งผลถึงรายการที่จะผลิตออกมาด้วย ขั้นตอนของการวางแผนการผลิตมีดังนี้

1.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายและเป้าหมายจากเนื้อหาในหลักสูตรนั้นๆ แล้วนำเนื้อหามาวิเคราะห์ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย (Target Group) และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เพื่อให้สามารถวัดได้ และควรกำหนดวิธีการนำไปใช้ด้วยว่าจะนำไปใช้ในการสอนลักษณะใด เช่น นำบทเรียนอธิบายเนื้อหาในบทเรียน หรือสรุปบทเรียน

1.2 รวบรวมทรัพยากร และศึกษาข้อขัดแย้งในการผลิตทั้งสองสิ่งนี้ จะต้องทำควบคู่กันไป โดยจะต้องศึกษาว่า มีแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในกระบวนการผลิตอะไรบ้าง มีเพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่มีจะหาได้จากแหล่งใด ถ้าหาไม่ได้จะทำอย่างไร เช่น เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์บุคลากร งบประมาณ ปัญหาสิทธิทางกฎหมาย เป็นต้น

1.3 เขียนหัวข้อของเนื้อหา และเลือกแบบการนำเสนอ ผู้ผลิตรายการจะต้องนำเนื้อหาจากตำราเรียน มาเขียนเป็นแบบการนำเสนอที่เหมาะสมกับลักษณะสื่อโทรทัศน์ รูปแบบการนำเสนอทางโทรทัศน์ที่เป็นที่นิยม ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และอภิปราย แบบบรรยายแบบนาฏการ และแบบบรรยายภาพ (โดยไม่ให้เห็นผู้บรรยาย)

2. การเตรียมการผลิตรายการ ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 เขียนบท (Script) เป็นการวางโครงสร้างของรายการ ควรเขียนเพื่อให้สอนจุดมุ่งหมายของการศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย

2.2 เตรียมบุคลากร ในขั้นนี้ผู้ผลิตรายการจะต้องติดต่อกับบุคคลผู้ทำหน้าที่ต่างๆ ได้แก่ ผู้เขียนบท ผู้กำกับรายการ ฝ่ายเทคนิค และผู้แสดง เพื่อนัดแนะซักซ้อมให้เป็นที่ตรงกัน

2.3 เตรียมงานศิลปะที่จำเป็นจะต้องใช้ในการผลิตรายการ ซึ่งการเตรียมงานศิลปะจะต้องอยู่ภายใต้คำแนะนำของผู้ผลิตรายการ และผู้กำกับ เพื่อให้งานศิลปะสนองจุดมุ่งหมายของรายการ อีกทั้งมีความเหมาะสมกับการสื่อความหมายทางโทรทัศน์

2.4 เตรียมฉากและอุปกรณ์

2.5 เตรียมสิ่งอื่นๆ เช่น เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายผู้แสดง ดนตรีเสียงประกอบ

2.6 การซ้อมเป็นขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งจะต้องซักซ้อมทั้งฝ่ายเทคนิคและผู้แสดงต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้วอย่างเคร่งครัด ความผิดพลาดของการผลิตรายการที่มีขั้นก็มีน้อยย่อมหมายถึงรายการที่ได้จะมีคุณภาพติดตามไปด้วย ซึ่งความสำเร็จของการดำเนินรายการขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้กำกับรายการและผู้ร่วมงานทุกคน ในขั้นนี้ก็จะเริ่มถ่ายทำตามบทที่ได้เขียนไว้ จากนั้นจึงมาตัดต่อเพื่อเรียบเรียงภาพให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วจึงบันทึกเสียงบรรยาย เสียงดนตรี และเสียงประกอบต่างๆ

ศักดิ์ณรงค์ แสงพิทักษ์ (2528 : 39-42) ได้ศึกษาคูณค่า ประโยชน์และหลักการผลิตวีดิทัศน์ประกอบการศึกษา แล้วนำมาผลิตรายการโทรทัศน์ประกอบการสอนแบบโปรแกรมตามขั้นตอนนี้

1. ศึกษาจุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา และหลักสูตร แล้วนำมาเขียนเป็นบทโทรทัศน์ตามลักษณะบทเรียนครบรูปแบบเส้นตรง นำบทโทรทัศน์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านโทรทัศน์ตรวจสอบ

2. นำบทโทรทัศน์ที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปปรับปรุงแก้ไข ตามข้อแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วผลิตเป็นรายการโทรทัศน์

3. นำรายการโทรทัศน์ที่ผลิตขึ้นไปทดลองใช้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ขึ้นทดลองหนึ่งต่อหนึ่ง (One-to-one Testing) สุ่มตัวอย่างนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ จำนวน 1 คน ให้ดูรายการโทรทัศน์ที่ผลิตขึ้นเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องก่อนการทดลองขึ้นต่อไป

3.2 ขึ้นทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) สุ่มตัวอย่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง จำนวน 5 คน ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) เพื่อ

พิจารณาความรู้พื้นฐานของนักเรียน แล้วให้ดูรายการโทรทัศน์ที่ผู้วิจัยผลิตขึ้น เมื่อจบรายการจึงทดสอบหลังเรียน (Post - test) เพื่อพิจารณาความรู้พื้นฐานของนักเรียน แล้วให้ดูรายการโทรทัศน์ที่ผู้วิจัยผลิตขึ้นแล้วปรับปรุงคุณภาพ จนถึงเกณฑ์มาตรฐาน 90/90

4. สร้างคู่มือประกอบการเรียนด้วยรายการโทรทัศน์สำหรับนักเรียนให้สอดคล้องกับจากรายการโทรทัศน์ เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม และได้การเสริมแรง จากการตอบคำถาม (Active Participation)

5. สร้างคู่มือการใช้รายการสำหรับครู โดยเขียนคำอธิบาย และคำแนะนำต่างๆ สำหรับผู้ที่จะนำรายการโทรทัศน์นี้ไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

6. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษาจากเทคนิคการสร้างแบบทดสอบการเขียน และวิเคราะห์ข้อสอบจากหนังสือวัดผล และประเมินผลการศึกษา ทฤษฎีและประยุกต์

วสันต์ อดิศัพท์ (2533 : 138 - 144) ได้กล่าวถึงระบบในการผลิตรายการวิทยุทัศน์การศึกษาว่า จะมี 2 ระบบ เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอยู่คือ

1. ระบบการเรียนการสอน เป็นระบบการวางแผนการจัดการเรียนการสอน นับตั้งแต่การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย การวิเคราะห์เนื้อหาของบทเรียน การตั้งวัตถุประสงค์การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน จนถึงประเมินผลการเรียนการสอน

2. ระบบการผลิตรายการโทรทัศน์ เป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับงานเทคนิคทางโทรทัศน์นับตั้งแต่การเลือกรูปแบบของรายการ การเขียนบทโทรทัศน์ การผลิตรายการ จนถึงประเมินรายการที่ผลิต

ดังนั้นรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาจึงแตกต่างจากรายการอื่นๆ ที่ต้องพิจารณาถึงประสิทธิภาพของการให้การเรียนรู้แก่กลุ่มผู้ชมอย่างสูง งานเทคนิคต่างๆ จึงต้องเสริมต่อการส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ทั้งสิ้น ซึ่งระบบการผลิตเทปโทรทัศน์เพื่อการศึกษา มีขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นเตรียมการ

ขั้นเตรียมการนี้เป็นขั้นวางแผนการผลิตเทปโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นการวางแผนไว้วงหน้าเป็นเวลานาน หรือในระยะเวลาที่สั้นๆ ก็ได้ ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของรายการ ขั้นเตรียมการนี้มีภาระงานย่อยดังต่อไปนี้

งานการเรียนการสอน มีสิ่งที่จะต้องพิจารณาและปฏิบัติคือ

1. การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย ขั้นนี้จะเป็นการให้รายละเอียดแก่ขั้นอื่นๆ ไม่ว่า จะเป็นรูปแบบของรายการ การเขียนบท การกำกับรายการ สิ่งที่ต้องพิจารณาวิเคราะห์ ได้แก่ เพศ วัย ภูมิหลังทางวัฒนธรรม พื้นฐานทางการศึกษาหรือระดับของความรู้ที่สัมพันธ์กับเนื้อหาของรายการที่ผลิต

2. การวิเคราะห์ เป็นขั้นการวิเคราะห์ว่าเนื้อหาที่จะนำมาผลิตรายการนั้น มีความเหมาะสมเพียงไรกับการใช้สื่อประเภทโทรทัศน์ สื่ออย่างอื่นจะมีประสิทธิภาพต่อเนื้อหานี้มากกว่าหรือไม่

3. การเข้าสู่ระบบการเรียนการสอน ระบบการเรียนการสอนมีองค์ประกอบอยู่ 3 ส่วนนี้คือ

3.1 วัตถุประสงค์ (Objective) ที่จะต้องเป็น วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมว่าเมื่อผู้ชมรายการนี้แล้วบรรลุวัตถุประสงค์อะไรบ้าง โดยจะต้องมีพฤติกรรมที่สังเกตได้ เช่น การบอกได้ การอธิบายได้ เป็นต้น การสามารถเขียนวัตถุประสงค์ย่อยได้มากเท่าใดย่อมเป็นประโยชน์ในการผลิตรายการมากเท่านั้น

3.2 กิจกรรมการเรียนการสอน (Learning Activities) การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเทปโทรทัศน์หรือรายการโทรทัศน์ จะต้องคำนึงถึงเรื่องภาพ (Picture) การกระทำ (Action) และเสียง (Sound) หรือเรียกสั้นๆ ว่า PAS ทั้งภาพ การกระทำและเสียงจะต้องผสมผสานกันอย่างมีความหมายต่อการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เขาบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

3.3 การประเมินผล (Evaluation) เป็นขั้นของการหาวิธีการวัดหรือประเมินผู้เรียนว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ โดยทั่วไปนิยมใช้แบบทดสอบกันทั้งด้านข้อเขียนและภาคปฏิบัติ

การวิจัยเป็นงานสำคัญยิ่งทั้งในงานการเรียนการสอน และงานโทรทัศน์ที่จะทำให้นักออกแบบการสอนและบุคลากรด้านผลิตรายการ ซึ่งได้แก่ ผู้ผลิตรายการ ผู้กำกับรายการ ผู้เขียนบทโทรทัศน์ได้เข้าใจเนื้อหาที่จะผลิตอย่างดีและแจ่มชัด การศึกษาและวิจัยนี้อาจจะได้จากการอ่านและศึกษาคำว่า เอกสาร การศึกษาจากผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหานั้นๆ

งานโทรทัศน์ จากการวิจัยเนื้อหาข้างต้น บุคลากรด้านการผลิตรายการโทรทัศน์จะนำเอาผลดังกล่าวมาวางแผนการผลิตรายการโทรทัศน์กัน โดยมีบุคลากรด้านการเรียนการสอนเป็นที่ปรึกษาในการงานขั้นนี้ แบ่งออกเป็นภาระย่อยได้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. งานออกแบบรายการ โดยนำเอางานการเรียนการสอนที่ออกแบบไว้แล้วมาพิจารณาออกแบบรายการที่เหมาะสมกับการสื่อสารเนื้อหานั้นๆ

1.1 การเลือกรูปแบบรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา เช่น อาจจะออกมาในรูปของละคร รายการข่าว รายการสนทนาหรือสัมภาษณ์ รายการเกม รายการสารคดี รายการนิตยสาร ฯลฯ

1.2 บทโทรทัศน์ เป็นขั้นนำเอาความคิดที่วางแผนและออกแบบไว้แล้ว มาทำให้เป็นรูปแบบระดับหนึ่ง เพื่อสะดวกในการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา

2. งานเทคนิค เช่น การออกแบบเวที การจัดเตรียมฉาก การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในรายการ ไม่ว่าจะเป็นด้านการถ่ายทำโดยตรง ด้านแสง ด้านเสียง ด้านกราฟิก โดยสิ่งเหล่านี้จะต้องได้รับการจัดเตรียมให้พร้อม

3. งานเสริมอื่นๆ เป็นงานเบ็ดเตล็ดต่างๆ ได้แก่

3.1 การจัดหาผู้ร่วมรายการ ไม่ว่าจะเป็นพิธีกร หรือผู้ร่วมรายการอื่นๆ จะต้องมีความเหมาะสมกับรายการที่ออกแบบไว้

3.2 การจัดหาสื่อที่จัดมาแล้ว สิ่งเหล่านี้ ได้แก่ ภาพยนตร์ เทปโทรทัศน์ สไลด์ เทปเสียง แผ่นเสียง เป็นต้น

3.3 การจัดและเตรียมสถานที่ จะเป็นการจัดกาสถานที่ที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่ออกแบบไว้ รวมถึงการขออนุญาตเจ้าของสถานที่ รวมทั้งทางราชการด้วย

การติดตั้งอุปกรณ์ต่างๆ เป็นการเตรียมการผลิตรายการจริง ทั้งในส่วนของห้องจัดรายการ และส่วนห้องควบคุม รวมถึงความพร้อมของอุปกรณ์ต่างๆ ในการผลิตรายการโทรทัศน์

การซ้อม เป็นการเตรียมการให้ผู้ร่วมรายการและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ได้มีความมั่นใจในการแสดงออกและหน้าที่ของตน ความมากน้อยของการซ้อมขึ้นอยู่กับรูปแบบรายการ

ขั้นผลิตรายการ

การผลิตรายการแบ่งตามเทคนิคการผลิตได้ 3 แบบ คือ

1. รายการในห้องจัดรายการ โดยทั่วไปจะผลิตรายการด้วยกล้องหลายกล้อง ที่ผู้กำกับรายการจะสั่งการจากห้องควบคุมรายการ มีการผลิต 2 รูปแบบ คือ

1.1 รายการสดต้องบันทึกเทปโทรทัศน์ เป็นรายการที่เหมือนกับการถ่ายทอดสด ที่บันทึกเทปโทรทัศน์ตั้งแต่เริ่มรายการจนจบรายการโดยไม่มีการหยุดเลย ผู้ผลิตรายการลักษณะนี้จะต้องวางแผนการทำงานอย่างดี ผู้กำกับรายการจะต้องมีความสามารถและประสบการณ์สูง รายการลักษณะนี้จะสำเร็จในขั้นตอนนี้เลย

1.2 รายการบันทึกเทปโทรทัศน์ที่ละส่วน เป็นรายการที่แบ่งออกเป็นส่วย่อย และบันทึกเทปโทรทัศน์ในส่วนย่อยนั้นที่ละส่วนๆ ทำให้ผู้กำกับรายการและบุคลากรอื่นๆ ทำงานในส่วนนั้นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ง่ายในการที่จะเชิญผู้ร่วมรายการ เพราะไม่จำเป็นต้องให้ผู้ร่วมรายการทุกคนจะต้องว่างพร้อมกัน รายการลักษณะนี้ จะต้องอาศัยการลำดับภาพ การทำภาพพิเศษ หรือการใช้เสียงประกอบในภายหลังอีก

2. รายการนอกสถานที่ ทำได้ 2 รูปแบบ คือ

2.1 การผลิตด้วยกล้องเดียว เป็นการถ่ายทำที่อาศัยเทคนิคของการถ่ายภาพ ภาพยนตร์ เป็นหลัก

2.2 การถ่ายทำด้วยชุดผลิตรายการนอกสถานที่ เป็นชุดอุปกรณ์ผลิตรายการโทรทัศน์ที่มีอุปกรณ์คล้ายกับอุปกรณ์ของชุดผลิตรายการโทรทัศน์ในห้องจัดรายการโดยอุปกรณ์เหล่านี้จะติดตั้งไว้ในรถผลิตรายการเคลื่อนที่ การผลิตรายการจะอาศัยเทคนิคคล้ายๆ กับรายการในห้องจัดรายการ

3. รายการแบบประสม เป็นการผลิตรายการโทรทัศน์ที่อาศัยเทคนิคการผลิตทั้งในและนอกสถานที่ บางส่วนของรายการอาจจะต้องผลิตเป็นเทปโทรทัศน์ หรือภาพยนตร์ที่ถ่ายทำเหตุการณ์นอกห้องจัดรายการไว้ก่อน แล้วนำมาประสมกับรายการในห้องจัดรายการอีกครั้งหนึ่ง

งานเทคนิค มีงานดังนี้

1. การจัดเก็บอุปกรณ์ต่างๆ จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ดูแลและจัดเก็บอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตรายการเข้าที่ให้เรียบร้อย ทั้งรายการในห้องจัดรายการและรายการนอกสถานที่การจัดคลื่นวัสดุและอุปกรณ์ที่ยืมหรือเช่าให้เรียบร้อย
2. การลำดับภาพ เว้นแต่รายการที่บันทึกเทปโทรทัศน์สดโดยตรง รายการอื่นๆ ต้องการการลำดับภาพ การทำภาพพิเศษเพิ่มเติม
3. การให้เสียง ได้แก่ เสียงดนตรี เสียงประกอบ หรือคำบรรยายภาพ เป็นการเสริมภาพให้มีความหมายยิ่งขึ้น

งานประเมินรายการ เป็นการศึกษารายการที่ผลิตขึ้นมานั้นมีประสิทธิภาพเพียงใดต่อกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งทำได้ 2 รูปแบบ คือ

1. การประเมินผลด้วยผู้เชี่ยวชาญ โดยจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญขึ้นเป็นผู้ประเมินเทปโทรทัศน์ชุดที่ผลิตขึ้น ผู้เชี่ยวชาญชุดนี้ควรประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชาการ นักเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา นักวัดและประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญด้านโทรทัศน์ บุคคลเหล่านี้จะร่วมกันวิเคราะห์ในการปรับปรุงเทปโทรทัศน์ให้ดียิ่งขึ้น

2. การประเมินด้วยการทดลอง เป็นการนำเอาเทปโทรทัศน์ที่ผลิตขึ้น ไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริง หรือตัวแทนของกลุ่มเป้าหมายและวัดดูว่าเขาบรรลุหรือผ่านวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้หรือไม่ การประเมินผลแบบนี้ต้องอาศัยแบบทดสอบร่วมด้วย

นอกเหนือจากการทดลองหรือทดสอบโดยตรงแล้ว ผู้ประเมินรายการควรจะไปร่วมดูเทปโทรทัศน์กับกลุ่มเป้าหมายด้วย สังเกตปฏิกิริยา ความสนใจ ความเบื่อหน่ายของเขาต่อสิ่งนั้นในทุกๆ แห่งจะทำให้การประเมินผลนั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จะพบว่า การที่จะผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์นั้น ไม่ใช่เรื่องง่ายๆ ต้องทำอย่างละเอียดรอบคอบ มีขั้นตอน และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ประกอบกับการวางแผนที่สมบูรณ์จะย่อมช่วยให้รายการวิทยุโทรทัศน์มีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์บรรลุตามจุดประสงค์ที่วางไว้

งานวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนา ได้มีการวิจัยมากพอสมควร ทั้งในรูปแบบของการวิจัยเพื่อการเรียนการสอน หรือวิจัยในรูปรายการวิทยุโทรทัศน์ และยังมีการใช้คอมพิวเตอร์มาช่วยในการเรียนการสอนอีกอย่างมาก ก็ล้วนเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาทั้งสิ้น ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะงานวิจัยที่นำเอาวิทยุทัศน์มาใช้เป็นสื่อการศึกษาที่สำคัญ

งานวิจัยในต่างประเทศ

ชัยพร พุ่มทองดี (2534 : 51) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปฐมพยาบาล ของนักเรียนตำรวจ โรงเรียนตำรวจภูธร 4 โดยการสอนด้วยเทปโทรทัศน์กับการสอน

ปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนพลตำรวจที่สอนด้วยเทปโทรทัศน์ สูงกว่าการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาทิตย์ สุตาจันทร์ (2534 : 53 - 54) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้จากการรายการโทรทัศน์ที่แทรกรายการบันเทิงระหว่างเนื้อหาทุก 10 นาที และทุก 15 นาที กับรายการโทรทัศน์ปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนจากรายการโทรทัศน์ที่แทรกรายการบันเทิงระหว่างเนื้อหาทุก 10 นาที และทุก 15 นาที สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากรายการโทรทัศน์ที่ไม่แทรกรายการบันเทิงระหว่างเนื้อหา และนักศึกษาที่เรียนจากรายการโทรทัศน์ที่แทรกรายการบันเทิงในช่วงเวลาทุก 10 นาที จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงที่สุด

อุทิศ ลิ้มสุวรรณ (2540 : 53) ได้ศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนด้วยตนเองแบบอนุमानในการเรียนกลุ่มทักษะวิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่ารายการวิดิทัศน์ศึกษาด้วยตนเองแบบอนุमानวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก การลบ การคูณ การหาร มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85 ที่ตั้งไว้ แสดงว่า การเรียนด้วยรายการวิดิทัศน์ศึกษาด้วยตนเองแบบอนุमानส่งผลให้นักเรียนให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าการสอนปกติที่ครูเป็นผู้สอน

ทงศักดิ์ คล่องคำนวณการ(2551 :45) จากการศึกษาเพื่อพัฒนาบทเรียนวิดิทัศน์การสอน เรื่อง หลักการเดินแอโรบิกคานซ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า บทเรียนวิดิทัศน์การสอนดังกล่าว มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยสามารถอธิบายผลดังนี้

การพัฒนาและหาคุณภาพของบทเรียนวิดิทัศน์ มีการดำเนินการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การวิเคราะห์เนื้อหา การเรียบเรียงเนื้อหา โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเป็นผู้ตรวจสอบในแต่ละขั้นตอน นำมาปรับปรุงแก้ไข การดำเนินการผลิตโดยการเขียนบทวิดิทัศน์การสอน ผลิตวิดิทัศน์การสอน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อเป็นผู้ตรวจสอบในแต่ละขั้นตอน นำมาปรับปรุงแก้ไข การประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านสื่อ จึงทำให้บทเรียนวิดิทัศน์การสอนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

ผลการใช้บทเรียนวิดิทัศน์การสอน เรื่อง หลักการเดินแอโรบิกคานซ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวนทั้งหมด 30 ข้อ ระดับผล การเรียนโดยรวม พบว่า ผู้เรียนที่มีผลการเรียนในระดับ 3 จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 51.43 ส่วน ผู้เรียนที่มีผลการเรียนในระดับ 4 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 48.57 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนที่สัมฤทธิ์ ผลทางการเรียนอยู่ในระดับดี มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และจากการสังเกตพฤติกรรมของ ผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนให้ความสนใจกับการเรียนด้วยวิดิทัศน์การสอนเป็นอย่างมาก รวมทั้งมีความ กระตือรือร้นและความตั้งใจในการเรียนด้วยวิดิทัศน์ ทั้งนี้เพราะว่าวิดิทัศน์มีลักษณะเด่น คือ มีคุณภาพ ในการสื่อสารสูง มีทั้งภาพ (สี) และเสียงในเวลาเดียวกัน นักเรียนดูครั้งละหลายๆ คนได้ กล่าวคือ สามารถให้ดูได้ครั้งละมากถึงเป็นพันๆ คนได้ สามารถหยุดดูภาพนิ่งหรือดูซ้ำอีก หรือดูภาพซ้ำโดยไม่

ทำให้เนื้อเรื่องเสียไป ใช้ประกอบการเรียนซ่อมเสริม (Remedial) รายบุคคลหรือรายกลุ่มคน ใช้ได้ทั้งผู้เรียนที่เรียนช้าหรือผู้ที่เรียนเร็วได้ โดยให้เรียนไปตามความสามารถของบุคคลได้ ใช้ในการฝึกทักษะการแสดงหรือการสอน (Microteaching) ของครูได้ ครูสามารถสร้างบทเรียนวิดิทัศน์ขึ้นเอง เพื่อให้ได้วิดิทัศน์การศึกษาตามที่ครูต้องการได้ไม่ยากนัก (ไพโรจน์ ติรณนากุล ; และนิพนธ์ ศุกศรี. 2528 : 1 – 3)

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิลาส เกอมี (2519 : 23) ที่ได้ว่าวิดิทัศน์เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการฝึกทักษะทางช่างโดยการสอนด้วยการสาธิตจากเทปโทรทัศน์ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางช่างได้มากกว่าการสาธิตโดยครู อย่างเชื่อมั่นได้ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราวินันท์ อุหาวิชานันท์ (2549 : บทคัดย่อ) การพัฒนาบทเรียน โทรทัศน์ฝึกทักษะปฏิบัติ เรื่อง งานร้อยมาลัย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์

สรุปได้ว่า การพัฒนาบทเรียนวิดิทัศน์การสอน เรื่อง หลักการเดินแอโรบิกดานซ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากบทเรียนวิดิทัศน์การสอนได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ การออกแบบ การทดลองและผ่านการประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ จึงสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้

รุ่งศักดิ์ เชื้อใบ (2552 : 79)การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาบทเรียนวิดิทัศน์ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง สภาวะโลกร้อน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากผลการศึกษาพบว่า บทเรียนวิดิทัศน์ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง สภาวะโลกร้อน รูปแบบสารคดี มีคุณภาพด้านเนื้อหา และด้านเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับดีมาก โดยมีประสิทธิภาพ 87.11/88.44 และบทเรียนวิดิทัศน์วิชาสังคมศึกษา เรื่องสภาวะโลกร้อน รูปแบบสัมภาษณ์ มีคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก และคุณภาพด้านเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับดี โดยมีประสิทธิภาพ 86.67/87.33 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยได้ดำเนินการศึกษาเนื้อหา เรื่องสภาวะโลกร้อนจากเอกสาร ตำรา และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง สภาวะโลกร้อนและนำมาวิเคราะห์ เพื่อออกแบบการสอนอย่างมีระบบ ซึ่งอาศัยความรู้ความเข้าใจของกระบวนการเรียนรู้ โดยการรวมองค์ประกอบและตัวแปรต่างๆ เข้าไว้ด้วย เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจในการออกแบบ แล้วจึงทำการทดสอบและแก้ไขปรับปรุงจนใช้ได้ผลดี (Kemp. 1985 : 3 ; อังโน กิ คานันท์ มลิทอง. 2540 : 68) จึงทำให้ได้บทเรียนวิดิทัศน์ที่มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

จากการทดลองพบว่า นักเรียนมีความสนใจและมีความพึงพอใจกับการเรียนรู้ เรื่องสภาวะโลกร้อนจากบทเรียนวิดิทัศน์ ซึ่งมีการนำเสนอเนื้อหาเรื่องสภาวะโลกร้อนทั้งสาเหตุ ผลกระทบ และการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสภาวะโลกร้อน โดยเสนอทั้งในรูปแบบภาพเคลื่อนไหวที่มีหลากหลายเหตุการณ์และสถานที่ ภาพนิ่ง และภาพกราฟฟิก เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เหตุการณ์จริงจากบทเรียนได้อย่างชัดเจน และมีอิสระในการเรียนโดยสามารถเรียนซ้ำ หรือหยุดดูภาพ เล่นภาพซ้ำ เพื่อทบทวนบทเรียนได้ไม่จำกัด

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า บทเรียนวิดิทัศน์รูปแบบสารคดี มีประสิทธิภาพ 87.11/88.44 และ บทเรียนวิดิทัศน์รูปแบบสัมภาษณ์ มีประสิทธิภาพ 86.67/87.33 นักเรียนที่เรียนจากบทเรียนวิดิทัศน์ รูปแบบสารคดีกับรูปแบบสัมภาษณ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายหน่วย ในหน่วยที่ 2 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนวิดิทัศน์ รูปแบบสัมภาษณ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียน ด้วยบทเรียนวิดิทัศน์รูปแบบสารคดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพล ศรีจันทร์ (2542 : 65) ได้ศึกษาผลการนำบทเรียนวิดิทัศน์การสอนที่ใช้ผู้ดำเนินรายการจริงกับ บทเรียนวิดิทัศน์การสอนที่ใช้ผู้ดำเนินรายการที่เป็นการ์ตูนประกอบการสอนวิชากลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต เรื่อง ประเทศเพื่อนบ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และยังสอดคล้องกับ ตำราญ คงเพชร (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการนำ บทเรียนวิดิทัศน์ที่มีการดำเนินรายการต่างกัน 2 รูปแบบ คือ แบบสารคดีและแบบละคร ประกอบการ สอนวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่องการประดิษฐ์ เศษวัสดุและของที่เหลือใช้เป็นของเล่น ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า หลังการ ทดลองเรียนด้วยเทปวิดิทัศน์ที่มีการดำเนินรายการแบบสารคดี นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ไม่ แตกต่างกัน แต่พบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากการค้นคว้า เอกสารและงานวิจัย พบว่า รูปแบบการดำเนินรายการแบบสารคดีเป็นรายการเพื่อการเล่าเรื่องราวที่ น่าสนใจให้ผู้ชมได้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง เป็นการให้ความรู้ ความเพลิดเพลิน ใช้อารมณ์ และ โน้มน้าว จิตใจ (วสันต์ อดิศักดิ์. 2533 : 217) ส่วนรูปแบบการดำเนินรายการแบบสัมภาษณ์ เป็นรายการที่ใช้ วิธีการนำเอาข้อสนทนาจากบุคคลบางคนออกมาโดยผ่านทางคำถามและตอบ เสมือนเป็นการแสวงหา ความจริงในนามของผู้ชม การสัมภาษณ์ทางโทรทัศน์นั้นผู้ชมสามารถ ได้ยินทั้งเสียง เห็นภาพที่จะ ก่อให้เกิดความรู้ ในความรู้สึก สีน้าของผู้ร่วมรายการตลอดจนเรื่องเหตุการณ์อื่นประกอบการ สัมภาษณ์นั้น ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ตามหลักของ วสันต์ อดิศักดิ์ (2533 : 149) ที่ได้แนะนำ ลักษณะการสัมภาษณ์ที่ดี ซึ่งประกอบด้วย

1. เนื้อหาที่จะสัมภาษณ์ (Good Material)
2. มีการสำรวจและวิจัยเรื่องที่จะสัมภาษณ์เป็นอย่างดี (Research)
3. มีการสนทนาที่ดี (Good conversation)
4. การกำกับรายการที่ดี (Good Direction)

นอกจากนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับ ฮิลเลียร์ด (Hilliard. 1978 : 4 – 6) ที่วิจัยเรื่องการ แพร่ภาพออกอากาศทางโทรทัศน์ : โทรทัศน์เพื่อการเรียนการสอน พบว่า โทรทัศน์ มีอิทธิพลเป็นอย่างมาก เป็นการให้การศึกษาแก่สังคม เป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ ช่วยให้การขยายตัวทางวัฒนธรรมเป็น โรงเรียนที่ไม่มีขีดจำกัด เป็นอุปกรณ์ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของรายการวิดิทัศน์ที่ได้กล่าวมาข้างต้น พบว่า การเรียนการสอนด้วยรายการวิดิทัศน์ ส่งผลให้การเรียนรู้ของผู้เรียนสูงขึ้นกว่าการสอนแบบธรรมดาที่ครูเป็นผู้สอน และผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น ลดปัญหาเรื่องการขาดแคลนครูผู้สอน ความขัดแย้งระหว่างครูกับนักเรียน ตลอดจนช่วยลดระยะเวลาในการเรียนรู้ให้น้อยลงอีกด้วย ผู้วิจัยจึงมีความมั่นใจว่า การศึกษาเพื่อพัฒนารายการวิดิทัศน์ศึกษาคำนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแน่นอน และเป็นต้นฉบับในการพัฒนาวิดิทัศน์

งานวิจัยจากต่างประเทศ

ดิวอี้ (Dewey, 1983 : 3218) ได้ศึกษาหาผลของเทปวิดิทัศน์และวิดีโอทัศน์ สำหรับการสอนแบบมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนในสภาพการศึกษาแบบอิสระ การศึกษาคำนี้เพื่อพัฒนาโมดูลสำหรับฝึกทักษะฟุตบอล โดยการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์มาควบคุมระบบวิดีโอ MCVIT หรือ CAI แบบมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน ขอบเขตในการศึกษาคือ นักฟุตบอลในระดับไฮสคูลและในโรงเรียนมัธยม ทั้งที่มีประสบการณ์สูงและไม่มีประสบการณ์ เพื่อที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการทดลองชี้ให้เห็นว่า MCVIT (Microcomputer Controlled Videotape System) ทำให้นักฟุตบอลทั้งกลุ่มที่มีประสบการณ์สูงและต่ำมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น นั่นคือ ผลของการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสังเกตและพิสูจน์ได้

มิลเลอร์ (Miller, 1984 : 2569 – A) แห่งมหาวิทยาลัยหลุยเซียน่า ทำการทดลองวิดีโอชุด “นาทียาลอดภัย” ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือและเครื่องจักรกล การทดลองพบว่า ลูกจ้างที่ได้ดูรายการ “นาทียาลอดภัย” จะมีความปลอดภัยในการทำงานมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ดูวิดีโอ

อาบรัมส์ (Abrams, 1986 : 3326) ได้ทำการศึกษาผลของของอินเตอร์แอคทีฟวิดีโอที่มีต่อการสอนทักษะการถ่ายภาพเบื้องต้น การศึกษาคำนี้เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของอินเตอร์แอคทีฟวิดีโอ ในกระบวนการเรียนการสอนเปรียบเทียบกับวิดีโอสอนทักษะการถ่ายภาพเบื้องต้นในสถานการณ์เรียนแบบรายบุคคลในระดับวิทยาลัย ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มที่เรียนด้วยอินเตอร์แอคทีฟวิดีโอ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากวิดีโอธรรมดา ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เลบอน (Lebon, 1986 : 3350 - A) ศึกษาการนำเทปโทรทัศน์เพื่อการสาธิตเทคนิคการออกเสียงการขับร้อง โดยนักเรียนหญิงที่มีชื่อเสียง มีวัตถุประสงค์เพื่อการสาธิตวิธีการพูดลมหายใจ เข้าออกและการออกเสียงการร้องเพลง การปรับระดับของเสียงและการออกเสียงอย่างชัดเจน กลุ่มทดลองใช้เทปโทรทัศน์การสาธิตในการสอน กลุ่มควบคุมไม่ใช้เทปโทรทัศน์ใช้วิธีทบทวนก่อนเรียน

และหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองได้คะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุมคุณภาพของเสียงขณะร้องเพลงอย่างได้ผล

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิดิทัศน์จะเห็นว่าวิดิทัศน์เป็นเครื่องมือที่ผลิตรายการได้หลายรูปแบบ หลายวิชาความรู้และเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศในชั้นเรียน และผลการวิจัยพบว่าวิดิทัศน์ให้ผลการเรียนรู้ได้ไม่แตกต่างหรือเท่าเทียมกับการสอนปกติ จึงเชื่อว่า วิดิทัศน์การสอนจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเรียนการสอนเป็นอย่างมากและยังเหมาะสมกับยุคสารสนเทศ อีกทั้งยังเป็นการใช้สื่ออย่างคุ้มค่าทั้งด้านเศรษฐกิจและการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันเพราะนักเรียนสามารถนำเอารายการวิดิทัศน์นี้ไปศึกษาเองที่บ้านเพื่อความเข้าใจ พอถึงเวลาก็นำมาชมได้อย่างถูกต้อง และช่วยส่งเสริมความมั่นใจในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้นเพื่อพัฒนาประเทศต่อไป

สมมติฐาน

1. รายการวิดิทัศน์เรื่องการฝึกหัดโยนเบ๊องตันที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 90/90
2. นักเรียนที่เรียนจากรายการวิดิทัศน์เรื่องการฝึกทักษะนาฏศิลป์โยนเบ๊องตันมีทักษะนาฏศิลป์โยนเบ๊องตันสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยดำเนินการในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ประชากร
2. กลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. วิธีดำเนินการทดลอง
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ที่ไม่เคยเรียนเรื่องการฝึกหัดโยนเบ๊องตันมาก่อน จำนวน 4 ห้องเรียน ห้องละ 24 คน รวมทั้งสิ้น 96 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ที่ไม่เคยเรียนเรื่อง การฝึกหัดโยนเบ๊องตัน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน สำหรับหาประสิทธิภาพรายการวิดีโอที่สร้างขึ้น และสุ่มอีก 2 ห้องเรียน จำนวน 48 คน สำหรับเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยมีกลุ่มทดลอง จำนวน 24 คน กลุ่มควบคุม จำนวน 24 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แผนการสอน เรื่อง การฝึกหัดโยนเบ๊องตัน
2. รายการวิดีโอ เรื่อง การฝึกหัดโยนเบ๊องตัน ซึ่งได้บันทึกลงบนเทปบันทึกภาพแบบ VHS ระบบ PAL เป็นภาพสี และเนื้อหาภายในเทปบันทึกภาพเป็นเนื้อหาของการฝึกหัดโยนเบ๊องตัน สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. แบบวัดทักษะปฏิบัติ เรื่องการฝึกหัดโยนเบ๊องตันที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างรายการวิดิทัศน์สำหรับการฝึกทักษะนาฏศิลป์โขนเบื้องต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เป็นนักเรียนชาย เป็นเทปวิดิทัศน์ เป็นเทปวิดิทัศน์สำหรับการสอนในกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษารายละเอียดจากเนื้อหาการฝึกหัดโขนเบื้องต้นจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร พร้อมกับสอบถามอาจารย์จากวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ที่กำลังสอนการฝึกหัดโขนเบื้องต้น และพบว่าในวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ได้เขียนเนื้อหาการเรียนการสอนขึ้นเอง โดยไม่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรในระดับประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ แต่เขียนเพื่อใช้สอนเฉพาะในวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากรเท่านั้น ผู้วิจัยจึงได้นำมาใช้เป็นตัวอย่างในการเรียนการสอน เพราะถือว่าวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร เป็นแม่แบบการฝึกหัดโขนเบื้องต้นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผู้วิจัยได้นำท่าการฝึกหัดโขนเบื้องต้นมา 3 ท่า คือ ท่าคบเข้า ท่าทองสะเอว และท่าตั้งเหลี่ยม

1.2 แบ่งเนื้อหาที่จะนำมาทดลองเป็น 3 บทเรียน คือ

1.2.1 บทเรียนที่ 1 ท่าคบเข้า

1.2.2 บทเรียนที่ 2 ท่าทองสะเอว

1.2.3 บทเรียนที่ 3 ท่าตั้งเหลี่ยม

1.3 นำเนื้อหาสร้างเป็นบทเรียนวิดิทัศน์ แล้วนำมาให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์จากกรมศิลปากร 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจแนะนำเพื่อปรับปรุงเนื้อหาให้ความถูกต้องตามแบบการฝึกหัดโขนเบื้องต้น ของท่าคบเข้า ท่าทองสะเอว และท่าตั้งเหลี่ยม (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและรายละเอียดดูในภาคผนวก)

1.4 นำรายการวิดิทัศน์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาถ่ายทำด้วยระบบ U MATIC แล้วตัดต่อลงระบบ VHS PAL โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านถ่ายทำเทปวิดิทัศน์ 3 ท่าน (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและรายละเอียดดูในภาคผนวก) เป็นผู้ตรวจสอบพบว่า ภาพควรจะมีภาพนิ่งและภาพช้าที่แสดงในแต่ละท่าให้มากขึ้น ผู้วิจัยจึงตัดต่อภาพนิ่งและภาพช้า แทรกเข้าไปในแต่ละท่าเพื่อให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น ส่วนทางด้านของเสียงก็ต้องแก้ไขเพราะเสียงบางครั้งเบาและดังไม่เท่ากัน ผู้วิจัยจึงอัดเสียงเข้าไปใหม่ และเพิ่มเสียงที่เบาให้ดังขึ้น แก้ไขให้เสร็จก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ

1.5 นำเทปวิดิทัศน์ไปหาประสิทธิภาพ เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองใช้สอนกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

การทดลองหาประสิทธิภาพของเทปวีดิทัศน์

1. การหาประสิทธิภาพของเทปวีดิทัศน์ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 เป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพ โดยการนำรายการวีดิทัศน์เรื่องการฝึกทักษะนาฏศิลป์โขนเบื้องต้น ไปทดลองกับนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ฝ่ายประถม โดยการสุ่มตัวอย่างมา 1 ห้องเรียน และจับฉลาก 1 คน โดยสังเกตและรวบรวมปัญหา ข้อบกพร่องเกี่ยวกับความเหมาะสมในการปฏิบัติ และสอบถามสิ่งที่ต้องการของนักเรียน พบว่าลำดับภาพยังไม่ต่อเนื่อง ดูแล้วไม่ทัน จึงแก้ไขโดยมีภาพนิ่ง ภาพซ้ำเข้ามาประกอบ เพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 2 เป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพตามเกณฑ์ โดยนำรายการวีดิทัศน์ เรื่อง การฝึกทักษะนาฏศิลป์โขนเบื้องต้นไปทดลองกับนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร ฝ่ายประถม โดยการสุ่ม 3 คน ผู้วิจัยใช้การสังเกตและสอบถามนักเรียน 3 คน พบข้อบกพร่องในเรื่องเสียงเพราะมีบางช่วงเสียงเบาและขาดไป เกิดจากไมค์ที่ใช้อยู่ไกลกับอยู่ใกล้ ผู้บรรยายไม่เท่ากัน ผู้วิจัยจึงอัดเสียงใหม่ให้ดีขึ้น โดยช่วงไหนเบา ก็เพิ่มระดับเสียงขึ้น ช่วงไหนดังก็ลดเสียงลง และนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัณฑิตพิจารณา พบว่า ควรอัดเสียงโดยวิธีการบรรยายใหม่ แต่ภาพยังคงเดิม ผู้วิจัยจึงแก้ไขให้สมบูรณ์เพื่อเตรียมนำไปทดลองครั้งต่อไป

ขั้นที่ 3 เป็นการทดลองภาคสนาม โดยนำไปใช้กับกลุ่มทดลองที่เป็นนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร ฝ่ายประถม จำนวน 26 คน โดยให้ดูรายการวีดิทัศน์แต่ละท่า ทั้งหมดมี 3 ท่า คือ ท่าดบเข้า ท่าทองสะเอว และท่าตั้งเหลี่ยม จบแล้วให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตามทำนั้นๆ ทั้ง 3 ตอน เพื่อรวมคะแนนเป็นคะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน จากนั้นจึงให้ปฏิบัติทั้ง 3 ท่า เป็นการประเมินผลหลังการเรียน และเอาคะแนนมาหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 90/90

2. การสร้างและหาคุณภาพของแบบสังเกตพฤติกรรมการฝึกทักษะนาฏศิลป์โขนเบื้องต้น ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 ศึกษารายละเอียดเนื้อหาฝึกหัดโขนเบื้องต้นของวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร และให้ผู้เชี่ยวชาญดูความเหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.2 ศึกษาเทคนิคการสร้างแบบสังเกตจากเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ วิชานาฏศิลป์ ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่เป็นหลักกำหนดพฤติกรรมที่นักเรียนต้องปฏิบัติในวิชานาฏศิลป์แล้วนำมาดัดแปลงเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ

2.3 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการฝึกทักษะนาฏศิลป์โขนเบื้องต้น เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีและนาฏศิลป์ 3 ท่าน (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและรายละเอียดดูในภาพผนวก) เป็นผู้ตรวจให้ และคำแนะนำโดยแบ่งทำปฏิบัติออกเป็น 3 ท่า คือ ท่าคบเข้า ท่าทองสะเฒ่า ท่าตั้งเหลี่ยม ซึ่งเป็นท่าพื้นฐานของการเริ่มเรียนโขน แต่ละท่าจะกำหนดถึงความถูกต้อง ความสวยงาม และความคล่องแคล่ว ดังตัวอย่างแบบสังเกตการปฏิบัติการฝึกหัดโขนเบื้องต้น

ตัวอย่างของแบบสังเกตการปฏิบัติการฝึกหัดโขนเบื้องต้น

พฤติกรรมปฏิบัติ	ดีมาก	ดี	พอใช้
ท่าคบเข้า			
<u>ท่านั่ง</u>			
1. ความถูกต้อง.....			
2. ความสวยงาม.....			
3. ความคล่องแคล่ว.....			
<u>ท่าเตรียม</u>			
1. ความถูกต้อง.....			
2. ความสวยงาม.....			
3. ความคล่องแคล่ว.....			

- ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้
- ดีมาก หมายถึง

การแสดงพฤติกรรมการฝึกหัดโขนเบื้องต้นในความถูกต้อง ความสวยงาม ความคล่องแคล่วตามแบบของท่านที่ปฏิบัติของผู้สังเกต จะได้คะแนน 3 คะแนน
- ดี หมายถึง

การแสดงพฤติกรรมการฝึกหัดโขนเบื้องต้นตามแบบของท่านที่ปฏิบัติของผู้สังเกต จะได้คะแนน 2 คะแนน
- พอใช้ หมายถึง

การแสดงพฤติกรรมการฝึกหัดโขนเบื้องต้นตามแบบของท่านที่ปฏิบัติของผู้สังเกต จะได้คะแนน 1 คะแนน

2.4 นำแบบสังเกตไปทดลองใช้ โดยผู้วิจัยและครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์โขน 2 คน ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของแบบสังเกตทั้งหมด ตลอดจนทำความเข้าใจใน

วิธีการให้คะแนนแต่ละข้อ จนแน่ใจว่าเข้าใจถูกต้องตรงกัน แล้วผู้วิจัยและครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์โขน จึงนำไปทดลองสังเกตนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร ฝ่ายประถม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

2.5 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น โดยนำคะแนนที่ได้จากการสังเกตในข้อ 2.4 มาหาค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตโดยใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6327

วิธีดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการทดลอง Randomized Control Group Posttest Only Design ดังแสดงในแบบแผนการทดลอง

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	Treatment	Posttest
ER	X	T
CR	-	T

โดยที่ R แทน กลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (Random Assigned)
 E แทน กลุ่มทดลอง (Experimental Group)
 C แทน กลุ่มควบคุม (Control Group)
 X แทน การสอนจากรายการวีดิทัศน์ เรื่อง การฝึกหัดโขนเบื้องต้น
 - แทน การสอนตามปกติที่ครูเป็นผู้สอน
 T แทน การทดสอบหลังเรียน (Posttest)

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ใช้เวลาในการทดลอง 6 คาบเรียน คาบละ 50 นาที โดยจัดตารางเรียนให้กลุ่มควบคุมเรียนทั้งหมด 15 คน เรียนกับผู้วิจัย 3 คาบเรียน และกลุ่มทดลองทั้งหมด 15 คน ผู้วิจัยเป็นผู้ควบคุมการวิจัยเอง โดยมีผู้ช่วยการวิจัยคอยสังเกตพฤติกรรม

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยจัดแบ่งขั้นตอนการดำเนินการทดลองออกเป็นขั้นตอนดังนี้

1. จัดเตรียมสถานที่ เครื่องมือ กลุ่มตัวอย่าง และผู้ช่วยในการวิจัย โดยควบคุมสภาพห้องเรียนให้อยู่ในสภาพที่ใกล้เคียงกัน ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง อยู่ในห้องเรียนที่ 1 และกลุ่มควบคุม อยู่ในห้องเรียนที่ 2 พร้อมทั้งตรวจสอบสภาพห้องเรียนทั้ง 2 ห้อง ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะทดลองได้ทันที

2. จัดเครื่องรับโทรทัศน์และเครื่องเล่นวีดิทัศน์เข้าไว้ในห้องทดลอง 1 ชุด

3. ก่อนการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยตรวจสอบสภาพความพร้อมของห้องทดลองและอุปกรณ์ทั้ง 2 ห้องอีกครั้งหนึ่ง

4. ดำเนินการทดลองโดย

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกหัดไขนเบื่องต้นเนื้อหาเดียวกันกับรายการวีดิทัศน์ ตามแบบการเรียนการสอนแบบปกติแก่กลุ่มควบคุม เมื่อสอนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทำการทดสอบทักษะการปฏิบัติโดยใช้แบบสังเกตที่สร้างขึ้น

4.2 ผู้ช่วยผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลอง เรียนกับรายการวีดิทัศน์ เรื่องการฝึกหัดไขนเบื่องต้น เมื่อนักเรียนเรียนเสร็จสิ้น ให้นักเรียนปฏิบัติประเมินผลโดยใช้แบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. ให้คะแนนทักษะปฏิบัติโดยมีเกณฑ์ ดังนี้

ดีมาก	ให้	3 คะแนน
ดี	ให้	2 คะแนน
พอใช้	ให้	1 คะแนน

6. นำข้อมูลที่ได้จากการตรวจให้คะแนนจากแบบสังเกตไปวิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อสรุปผลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. หาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติ โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

3. หาประสิทธิภาพรายการวีดิทัศน์เรื่องการฝึกหัดไขนเบื่องต้น

4. เปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติการฝึกหัดไขนเบื่องต้น ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t- test for independent samples

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ และอักษรย่อต่างๆ ไว้หลายประการด้วยกัน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงขอแสดงสัญลักษณ์ อักษรย่อ และความหมายต่างๆ ดังต่อไปนี้

- N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
 $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t แทน ค่าสถิติ t
% แทน ค่าร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นคะแนนที่ได้จากแบบสังเกตการฝึกปฏิบัติโยนเบ้องตัน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ทดสอบสมมติฐานเพื่อหาประสิทธิภาพของรายการวิดีโอ เรื่องการฝึกทักษะนาฏศิลป์โยน จากค่าเฉลี่ยรวมของคะแนนแบบสังเกตระหว่างเรียน และหลังเรียน ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังปรากฏตามตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยของแบบสังเกตการฝึกหัดโยนเบ้องตันระหว่างเรียนและแบบสังเกตการฝึกหัดโยนเบ้องตันหลังเรียนด้วยรายการวิดีโอการฝึกทักษะนาฏศิลป์โยนเบ้องตัน

รายการ	N	$\bar{X}$	%
คะแนนจากแบบทดสอบระหว่างเรียน (E_1)	24	2.76	92.17
คะแนนจากแบบสังเกตหลังเรียน (E_2)	24	2.83	94.33

จากตาราง 2 แสดงว่า นักเรียนทำคะแนนระหว่างเรียน ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 คิดเป็นเปอร์เซ็นต์เท่ากับ 92.17 เปอร์เซ็นต์ (E_1) และทำคะแนนจากแบบสังเกตหลังเรียนได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 คิดเป็นเปอร์เซ็นต์เท่ากับ 94.33 เปอร์เซ็นต์ (E_2) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ประสิทธิภาพของรายการวิดีโอ เรื่อง การฝึกทักษะนาฏศิลป์โยนเบ้องตันที่กำหนดไว้ ปรากฏว่ามีประสิทธิภาพ 92.17/94.33 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 90/90

2. เปรียบเทียบทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์โขนเบื้องต้น ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ t -test for independent samples ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตาราง 3

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์โขนเบื้องต้นของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

	กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S	t
ท่าคบเข้า	กลุ่มทดลอง	24	2.89	.07	4.326*
	กลุ่มควบคุม	24	2.73	.17	
ท่าทองสะเอว	กลุ่มทดลอง	24	2.88	.06	4.389*
	กลุ่มควบคุม	24	2.72	.17	
ท่าตั้งเหลี่ยม	กลุ่มทดลอง	24	2.85	.09	3.595*
	กลุ่มควบคุม	24	2.74	.11	
รวมทั้ง 3 ท่า	กลุ่มทดลอง	24	2.87	.04	6.666*
	กลุ่มควบคุม	24	2.73	.10	

* ที่ระดับนัยสำคัญ .05

จากตาราง 3 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนด้วยรายการวิดิทัศน์ เรื่องนาฏศิลป์โขนเบื้องต้น มีทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์โขนเบื้องต้นในท่าคบเข้า ท่าทองสะเอว และท่าตั้งเหลี่ยม รวมกันทั้ง 3 ท่า สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการเรียนด้วยรายการวิดิทัศน์ ส่งผลให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าการสอนตามปกติที่ครูเป็นผู้สอน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนารายการวิดิทัศน์เพื่อฝึกทักษะนาฏศิลป์เบื้องต้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพรายการวิดิทัศน์เรื่องการฝึกหัดโขนเบื้องต้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะนาฏศิลป์เบื้องต้นระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยรายการวิดิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนปกติ

สมมติฐานการวิจัย

1. รายการวิดิทัศน์เรื่องการฝึกหัดโขนเบื้องต้นที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 90/90
2. นักเรียนที่เรียนจากรายการวิดิทัศน์เรื่องการฝึกทักษะนาฏศิลป์เบื้องต้น มีทักษะนาฏศิลป์เบื้องต้นสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ นักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ที่ไม่เคยเรียนเรื่องการฝึกหัดโขนเบื้องต้นมาก่อน จำนวน 4 ห้องเรียนๆ ละ 24 คน รวมทั้งสิ้น 96 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ที่ไม่เคยเรียนเรื่อง การฝึกหัดโขนเบื้องต้นซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 24 คน สำหรับหาประสิทธิภาพของรายการวิดิทัศน์ที่สร้างขึ้น และสุ่มมาอีก 2 ห้องเรียน จำนวน 48 คน สำหรับเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยมีกลุ่มทดลอง จำนวน 24 คน กลุ่มควบคุม 24 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. สดลปแผนการสอน เรื่อง การฝึกหัดโยนเบ๊องตัน
2. บทเรียนเทปวีดิทัศน์ เรื่อง การฝึกหัดโยนเบ๊องตัน ซึ่งได้บันทึกลงบนเทปบันทึกภาพแบบ VHS ระบบ PAL เป็นภาพสี และเนื้อหาภายในเทปบันทึกภาพเป็นเนื้อหาของการฝึกหัดโยนเบ๊องตัน สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. แบบการวัดทักษะปฏิบัติ จากรายการวีดิทัศน์เรื่องการฝึกหัดโยนเบ๊องตัน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการทดลองออกเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นแรก ทดลองหาประสิทธิภาพรายการวีดิทัศน์ เพื่อฝึกทักษะนาฏศิลป์โยนเบ๊องตัน โดยจัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ในการทดลองให้พร้อม แล้วให้นักเรียน 1 คน ที่ไม่เคยเรียนการฝึกหัดโยนเบ๊องตันมาก่อน ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด และสอบถามเมื่อผู้เรียนเรียนเสร็จ เพื่อดูว่านักเรียนเข้าใจและสามารถปฏิบัติ ตามคำสั่งของเทปวีดิทัศน์ได้หรือไม่ หลังจากนั้นผู้วิจัยก็นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องทั้งหมดที่เกิดขึ้น แล้วนำมาทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพกับนักเรียนชาย 3 คน โดยสังเกตเด็กนักเรียนระหว่างฝึกพร้อมกับสอบถามข้อแก้ไข พบว่าเรื่องของเสียงบางครั้งเบา บางครั้งก็ไม่สม่ำเสมอ ผู้วิจัยจึงดำเนินการแก้ไขพร้อมกับไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อจะได้ระบบเสียงที่สมบูรณ์ต่อไป หลังจากนั้นนำรายการวีดิทัศน์ทั้งหมดไปหาทดลองกับนักเรียนชายจำนวน 24 คน เมื่อนักเรียนเรียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ และนำผลที่ได้คำนวณหาประสิทธิภาพของรายการวีดิทัศน์ ได้ 92.17/94.33 แสดงว่ารายการวีดิทัศน์เพื่อการฝึกทักษะนาฏศิลป์โยนเบ๊องตันที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 90/90

ขั้นสุดท้าย ผู้วิจัยนำรายการวีดิทัศน์เพื่อการฝึกทักษะนาฏศิลป์โยนเบ๊องตันที่มีประสิทธิภาพแล้ว ไปทำการทดลองเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยจัดเตรียมสถานที่ เครื่องมือ กลุ่มตัวอย่าง และผู้ช่วยในการวิจัย โดยควบคุมสภาพห้องเรียนให้อยู่ในสภาพใกล้เคียงกัน แล้วแบ่งห้องเรียนออกเป็น 2 ห้อง สำหรับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จากนั้นก็ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสังเกตการปฏิบัติการฝึกหัดโยนเบ๊องตันทั้ง 2 กลุ่ม โดยมีหลักเกณฑ์ คือ ความถูกต้อง ความสวยงามและความคล่องแคล่ว นำข้อมูลที่ได้จากการตรวจให้คะแนนแบบสังเกตการปฏิบัติการฝึกหัดโยนเบ๊องตันไปวิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อสรุปผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. หาประสิทธิภาพรายการวิดิทัศน์ เพื่อการฝึกทักษะนาฏศิลป์โขนเบื้องต้นด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าร้อยละ (%) ของแบบสังเกตการฝึกหัดโขนเบื้องต้นระหว่างเรียนและหลังเรียนตามเกณฑ์ 90/90
2. เปรียบเทียบทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์โขนเบื้องต้นระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้สูตร t- test for independent samples

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาการวิดิทัศน์การสอน เรื่องการฝึกทักษะนาฏศิลป์โขนเบื้องต้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เป็นนักเรียนชาย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ดังนี้

1. วิเคราะห์ผลการทดลองและหาประสิทธิภาพของรายการวิดิทัศน์การสอน โดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน 90/90 พบว่า ประสิทธิภาพของรายการวิดิทัศน์การสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่า 92.17/94.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
2. นักเรียนที่เรียนด้วยรายการวิดิทัศน์ เรื่องนาฏศิลป์โขนเบื้องต้นมีทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์โขนเบื้องต้น สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการเรียนด้วยรายการวิดิทัศน์ ส่งผลให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าการสอนตามปกติที่ครูเป็นผู้สอน

อภิปรายผล

จากการวิจัยและพัฒนา สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

1. รายการวิดิทัศน์การสอนที่ทำการวิจัยและพัฒนา มีประสิทธิภาพ 92.17/94.33 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 90/90 เป็นเพราะการผลิตรายการวิดิทัศน์การสอน เรื่องการฝึกทักษะนาฏศิลป์โขนเบื้องต้น มีการดำเนินการตามขั้นตอนที่ผู้วิจัยกำหนดรวมถึงคณะกรรมการที่ปรึกษา พร้อมทั้งผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบให้การจัดกิจกรรมการสอนสอดคล้องกับเนื้อหา โดยได้กำหนดรูปแบบของบทโทรทัศน์ตามหลักการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ของ รศ.ดร.สุรัชย์ ศึกษบัณฑิต ให้ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดให้ ซึ่งได้สอดคล้องกับวิจัยของ อุกิต ลิ้มสุวรรณ (2540 : 54) และ สังวาลย์ พวงย้อย (2541 : 51) ที่ทำการวิจัยและพัฒนายกริยาวิดิทัศน์โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาจนได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

2. การเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์โขนเบื้องต้นของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรายการวิดิทัศน์การสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กับกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการสอนปกติ พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วย

รายการวิดิทัศน์ เรื่องนาฏศิลป์โขนเบื้องต้นมีทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์โขนเบื้องต้น สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการเรียนด้วยรายการวิดิทัศน์ส่งผลให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าการสอนตามปกติที่ครูเป็นผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันต์พ นิรมล (2531 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้กิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนจากเทปโทรทัศน์กับการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้ทางด้านกิจกรรมนาฏศิลป์ภาคปฏิบัติของนักเรียนที่เรียนจากเทปโทรทัศน์สูงกว่านักเรียนมรเรียนด้วยการสอนปกติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิรา แก้วมณี (2536 : บทคัดย่อ) ที่วิจัย พบว่า ผลการเรียนรู้ด้วยวิดิทัศน์การสอนวิชานาฏศิลป์เรื่องรำวงมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่เรียนจาก วิดิทัศน์การสอนจะมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ด้วยการสอนปกติ และงานวิจัยของ อุทิศ ลิ้มสุวรรณ (2540 : 55) ที่ทำการวิจัยพัฒนารายการวิดิทัศน์ศึกษาด้วยตนเองแบบอนุमानในการเรียนกลุ่มทักษะวิชาคณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนจากรายการวิดิทัศน์กับการสอนแบบปกติที่ครูเป็นผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ด้วยรายการวิดิทัศน์ศึกษาด้วยตนเองแบบอนุमानในการเรียนกลุ่มทักษะวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นการนำรายการวิดิทัศน์มาใช้เป็นการเรียนการสอนอย่างถูกต้องเหมาะสม ย่อมทำให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างกว้างขวางไม่แพ้การสอนด้วยวิธีอื่น (สุรัชย์ ลิกขาบัณฑิต, 2526 : 2)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการส่งเสริมให้ครูใช้สื่อวิดิทัศน์ที่ผลิตขึ้นเจ้าไปช่วยแก้ไขปัญหาในการขาดแคลนครู และแก้ปัญหาในเรื่องมีเวลาไม่เพียงพอในการสอน
2. การพัฒนารายการวิดิทัศน์ควรมีการร่วมมือกันหลายฝ่าย เพื่อจะได้รายการวิดิทัศน์ที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยและพัฒนารายการวิดิทัศน์ในเนื้อหาวิชาอื่นๆ เช่น ทักษะการงานพื้นฐานอาชีพ เป็นต้น เพื่อไว้ใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน
2. ควรศึกษาถึงเทคนิคใหม่ๆ ที่ใช้ในการผลิตรายการวิดิทัศน์ทั้งระบบภาพและระบบเสียง ตลอดจนการนำคอมพิวเตอร์กราฟิกมาใช้ ว่ามีผลต่อการเรียนรู้หรือไม่
3. ควรมีการทดลองเปรียบเทียบวิดิทัศน์ รูปแบบต่างๆ กัน เช่น ละคร สารคดี เป็นต้น

บรรณานุกรม

- จิรพรรณ พิรุณ. ผลของชนิดออร์แกไนเซอร์ก่อนการสอนในบทเรียนวีดิทัศน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.
- จำเนียร ช่างโชติ และคนอื่นๆ. จิตวิทยาการรับรู้และการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.
- ฉลองชัย สุวัฒน์บุรณ์. การเลือกและการใช้สื่อการสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.
- ชัชวาลย์ วัดอักษร. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากรายการโทรทัศน์ปกติกับรายการโทรทัศน์ที่มีอักษรการบรรยายสรุป. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- ชัยพร พุ่มทองดี. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการปฐมพยาบาลของนักเรียนพลตำรวจ โรงเรียนตำรวจภูธร 4 โดยการสอนด้วยเทปโทรทัศน์กับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2534. อัดสำเนา.
- ถนิมรัตน์ แก้วทงนงค์. (พฤษภาคม, 2551). กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). คณะศึกษาศาสตร์ วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มศว. ถ่ายเอกสาร.
- ทะนงศักดิ์ คล่องคำนวณการ. (2551). การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์การสอนเรื่องหลักการเดินแอโรบิกดำนซ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญเที่ยง จัยเจริญ. "เทคนิคพื้นฐาน" การใช้และการบำรุงรักษาอุปกรณ์เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2534.
- ปริญญา ปัญญาณี. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และความคงทนในการจำจากการเรียนด้วยบทเรียนโปรแกรมธรรมดาและบทเรียนโปรแกรมเทปโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- ไพโรจน์ ติรณนากุล และนิพนธ์ ศุภศรี. เทคนิคการผลิตรายการวิดีโอเทปเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : พลพันธ์การพิมพ์, 2528.
- มนต์ชัย นินนาทนน. อิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อเยาวชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2526.
- ราชบัณฑิตยสถาน. "การบัญญัติศัพท์," จดหมายข่าว. 6(1) : 3 ; มิถุนายน 2532.

รุ่งศักดิ์ เยื่อใย. (2552). การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์วิชาสังคมศึกษาเรื่องสภาวะโลกร้อนที่มีต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รังสรรค์ ดวงสร้อยทอง. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ และความคงทนทางการเรียนวิชาช่าง
เรื่อง ลำดับขั้นการผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา จากแบบพิมพ์หล่อ โดยใช้บทเรียนเทป
โทรทัศน์ แบบสรุปเป็นขั้นตอนกับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. กรุงเทพฯ :
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ, 2530. อัดสำเนา.

รพพงษ์ ดติยะวรรณท์. การผลิตรายการโทรทัศน์เรื่อง ของจริงและหุ่นจำลอง. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

วสันต์ อติศัพท์. การผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.
พรินติ้งเฮาส์, 2533.

วิจิตร ภักดีรัตน์. วิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์กับการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
2523.

วิชาการ, กรม. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.

_____. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
กรุงเทพฯ : องค์การตำรา, 2534.

ศักดิ์ณรงค์ แสงพิทักษ์. การผลิตรายการโทรทัศน์ประกอบการสอนแบบโปรแกรม เรื่อง น้ำเสีย.
ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
อัดสำเนา.

สมชาย อินทรักษาทรัพย์. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากรายการโทรทัศน์ที่เสนอ
ภาพบางส่วนจากเนื้อหาในรายการก่อนรายการ กับรายการโทรทัศน์ที่เสนอภาพบางส่วน
จากเนื้อหาในรายการหลังรายการ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

สมบัติ ขอหะซัน. การศึกษาผลการเรียนรู้จากตัวอักษรบรรยายที่สอดแทรกในระหว่างการเสนอ
รายการโทรทัศน์บันเทิงที่ต่างเนื้อหา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

สมบูรณ์ สงวนญาติ. เทคโนโลยีทางการสอน. ตำรา เอกสารวิชาการฉบับที่ 41 การพัฒนาตำรา
และเอกสารทางวิชาการ หน่วยงานพิเศษ กรมการฝึกหัดครู, 2534.

สังวาลย์ พวงย้อย. การศึกษาผลการใช้รายการวีดิทัศน์การสอนชุดสินในน้ำ วิชาวิทยาศาสตร์
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.

สันทัต ภิมาลสุข. การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2521.

สุโขทัยธรรมมาธิราช,มหาวิทยาลัย. แบบฝึกปฏิบัติชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536.

สุทธิรา แก้วมณี. การศึกษาประสิทธิภาพเทปวีดิทัศน์การสอนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง “ร่ายมาตรฐาน” ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต. การผลิตรายการวิทยุ และโทรทัศน์เพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ, 2528.

เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. หน่วยการเรียนรู้การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2528.

อนงค์ ภาณุตานนท์ ณ มหาสารคาม. ผลการเรียนรู้ด้านทักษะ และทัศนคติที่มีต่อการเรียนดนตรีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากเทปโทรทัศน์ที่มีโปรแกรมคอมพิวเตอร์กราฟฟิกส์เสริมกับการสอนปกติ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

อนันต์นพ นิรมล.การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้กิจกรรมนาฏศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากเทปโทรทัศน์กับการสอนปกติ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

อมรา แสงจันทร์. ภาษาปริทัศน์. 6 (1) : 50 - 52 ; 2528.

ยาทิพย์ สุดาจันทร์. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 (ปวช 3.)จากเทปโทรทัศน์ที่มีรายการบันเทิงแตรกรระหว่างเนื้อหาโดยใช้ช่วงเวลาแตกต่างกัน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

อุทิศ ลิ้มสุวรรณ. การพัฒนารายการวีดิทัศน์ศึกษาด้วยตนเองแบบอนุमानในการเรียนกลุ่มทักษะวิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.

Abrams, Arnold. (1986, July). The Effectiveness of interactive video in teaching Basic Photographic skill disk, intelligent, computer Assisted. Disscrotation Abstract International. 3(6) : 80 – 93.

Dewey ,Richard J. “The “Effectiveness of Interactive Microcomputer – Controlled Video – Tape/Disc Instructional in an Independent Study Environment,”

Dissertation Abstracts International. 44(11) : 3318-A ; 1983.

Lebon, Rachel L. (1986, March), The Effed of Pedagogogal Appocrch Incorporating Videp Tape
Demonstration on the Development of Female Vocalisti “Belted” Vocal Technique.

Dissertation Abstracts International. 47(09) : 3550 – A.

Millen, Robert Steven. (1984, March). “The Effectiveness of Video Technology in Safety Training al
an Industrial Site,” Dissertation Abstracts International. 44(9) : 2659 – 4.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เปรียบเทียบผลคะแนน

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

นักเรียน	ดบเข้า	ดองสะเอา	ตั้งเหลียม	รวม	ดบเข้า	ดองสะเอา	ตั้งเหลียม	รวม
	CR1	CR2	CR3	CR	ER1	ER2	ER3	ER
	3	3	3	3	3	3	3	3
1	2.47	2.60	2.87	2.64	3.00	2.80	3.00	2.93
2	2.53	2.80	2.87	2.73	2.87	2.80	2.93	2.87
3	2.87	2.60	2.67	2.71	2.93	3.00	2.80	2.91
4	2.87	2.80	2.67	2.78	2.87	3.00	2.87	2.91
5	2.73	2.87	2.53	2.71	2.93	2.93	2.73	2.87
6	2.87	2.80	2.73	2.80	2.93	2.87	2.93	2.91
7	2.80	2.93	2.73	2.82	3.00	2.80	2.87	2.89
8	2.87	2.73	2.80	2.80	2.87	2.93	2.87	2.89
9	2.80	3.00	2.80	2.87	2.93	2.93	2.93	2.93
10	2.93	2.80	2.53	2.76	2.87	2.87	2.73	2.82
11	2.80	2.87	2.80	2.82	2.87	2.87	2.80	2.84
12	3.00	2.93	2.73	2.89	3.00	2.87	2.93	2.93
13	2.73	2.87	2.87	2.82	2.80	2.87	2.93	2.87
14	3.00	2.73	2.73	2.82	2.87	2.87	2.93	2.89
15	2.80	2.73	2.80	2.78	2.87	2.87	2.73	2.82
16	2.67	2.47	2.73	2.62	2.87	2.93	2.93	2.91
17	2.60	2.27	2.80	2.56	2.87	2.93	2.87	2.89
18	2.60	2.60	2.87	2.69	3.00	2.87	2.80	2.89
19	2.67	2.53	2.53	2.58	2.73	3.00	2.80	2.84
20	2.53	2.60	2.73	2.62	2.87	2.80	2.73	2.80
21	2.73	2.60	2.80	2.71	2.87	2.87	2.67	2.80
22	2.60	2.73	2.60	2.64	2.87	2.80	2.87	2.84
23	2.33	2.53	2.80	2.56	2.80	2.87	2.87	2.84
24	2.60	2.87	2.73	2.73	2.80	2.87	2.80	2.82
sum	65.40	65.27	65.73	65.47	69.27	69.20	68.33	68.93
average	2.73	2.72	2.74	2.73	2.89	2.88	2.85	2.87
stdev	0.17	0.17	0.10	0.10	0.07	0.06	0.09	0.04
pers	90.84	90.65	91.30	90.93	96.21	96.12	94.91	95.75

ภาคผนวก ข

แบบสังเกตการปฏิบัติการฝึกหัดโซนเบื้องต้น

แบบสังเกตการปฏิบัติการฝึกหัดโขนเบื้องต้น

ชื่อผู้เรียน.....ชั้น.....

ชื่อผู้สังเกต.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติการฝึกหัดโขนเบื้องต้นในแต่ละท่าให้สังเกตพฤติกรรมตามรายการโดยแบ่งระดับดังนี้

พฤติกรรมการปฏิบัติ	ดีมาก	ดี	พอใช้
ท่าตบเข้า			
ทำนั่ง			
1.ความถูกต้อง.....			
2.ความสวยงาม.....			
3.ความคล่องแคล่ว.....			
ท่าเตรียม			
1.ความถูกต้อง.....			
2.ความสวยงาม.....			
3.ความคล่องแคล่ว.....			
ท่าจังหวะ1			
1.ความถูกต้อง.....			
2.ความสวยงาม.....			
3.ความคล่องแคล่ว.....			
ท่าจังหวะ2			
1.ความถูกต้อง.....			
2.ความสวยงาม.....			
3.ความคล่องแคล่ว.....			
ท่าจังหวะ3			
1.ความถูกต้อง.....			
2.ความสวยงาม.....			
3.ความคล่องแคล่ว.....			
รวมคะแนน			

พฤติกรรมกาปฏิบัติ	ดีมาก	ดี	พอใช้
ทำนองเสมอ			
ทำนั้			
1.ความถูกต้อง.....			
2.ความสวยงาม.....			
3.ความคล่องแคล่ว.....			
ทำจ้หะ1			
1.ความถูกต้อง.....			
2.ความสวยงาม.....			
3.ความคล่องแคล่ว.....			
ทำจ้หะ2			
1.ความถูกต้อง.....			
2.ความสวยงาม.....			
3.ความคล่องแคล่ว.....			
ทำจ้หะ3			
1.ความถูกต้อง.....			
2.ความสวยงาม.....			
3.ความคล่องแคล่ว.....			
ทำจ้หะ4			
1.ความถูกต้อง.....			
2.ความสวยงาม.....			
3.ความคล่องแคล่ว.....			
รวมคะแนน			

พฤติกรรมกาปฏิบัติ	ดีมาก	ดี	พอใช้
ทำต้งเหลียม			
ทำนั้			
1.ความถูกต้อง.....			
2.ความสวยงาม.....			
3.ความคล่องแคล่ว.....			
ทำจ้งหะ1			
1.ความถูกต้อง.....			
2.ความสวยงาม.....			
3.ความคล่องแคล่ว.....			
ทำจ้งหะ2			
1.ความถูกต้อง.....			
2.ความสวยงาม.....			
3.ความคล่องแคล่ว.....			
ทำจ้งหะ3			
1.ความถูกต้อง.....			
2.ความสวยงาม.....			
3.ความคล่องแคล่ว.....			
ทำจ้งหะ4			
1.ความถูกต้อง.....			
2.ความสวยงาม.....			
3.ความคล่องแคล่ว.....			
รวมคะแนน			

ภาคผนวก ค
แบบประเมินบทเรียนเทปโทรทัศน์

แบบประเมินบทเรียนเทปโทรทัศน์

เรื่อง.....เวลาฉาย.....นาที

ท่านเห็นว่าสื่อที่ท่านกำลังประเมินอยู่ในมาตราส่วนประเมินค่าช่องใด โดยให้ทำเครื่องหมายถูก (/) ในช่องที่ต้องการ

	ความคิดเห็นเรื่องที่ต้องประเมิน				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง
	5	4	3	2	1
1. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์.....					
2. การเสนอเรื่องตามลำดับขั้นตอน.....					
3. ความชัดเจนของภาพ.....					
4. การจัดภาพ.....					
5. ความเหมาะสมของเสียงดนตรี.....					
6. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย.....					
7. ความเหมาะสมในด้านขนาดและ ลักษณะของตัวอักษร.....					
8. เวลาที่ใช้ในการฉายมีความเหมาะสม.....					
9. งานศิลปะมีความเหมาะสม.....					
10. ภาพโดยทั่วไปเหมาะสม.....					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

ภาคผนวก ง
บทวิธีทัศน์การสอนเรื่อง
การฝึกทักษะนาฏศิลป์เบื้องต้น

บทวีดิทัศน์การสอนเรื่อง

การฝึกทักษะนาฏศิลป์โขนเบื้องต้น

เรื่องที่ 1 ตบเข้า

Shot	ภาพ	เสียง
1	ไตเติ้ลชื่อเรื่อง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ โรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เสนอ รายการวีดิทัศน์ วิชา.....นาฏศิลป์ ระดับ.....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง.....การฝึกทักษะนาฏศิลป์ โขนเบื้องต้น	Fade - in ดนตรีดังขึ้นเป็นเสียงดนตรีไทย
2	ที่ปรึกษา นาย วีรกิจ ยอดนาม นาย สำเริง สุนทรเกตุ ผลิตโดย สมเกียรติ วรรณเฉลิม	Fade - out ดนตรีเบาๆ

Shot	ภาพ	เสียง
3	การฝึกทักษะนาฏศิลป์โขนเบื้องต้น	Fade - in ดนตรีของภาพการแสดงโขนเบาๆ
4	ภาพ CAPTION อธิบาย ท่าดบเข้า	Fade – out ดนตรีเบาๆ
5	ภาพ CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 1	1. ครูนาฏศิลป์ปฏิบัติท่า 2 ครั้ง เริ่มตั้งแต่ต้นจนจบท่าโดยนักเรียนยังไม่ต้องปฏิบัติตาม
6	ภาพ CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 2	2. ครูอธิบายประกอบการสาธิตให้นักเรียนปฏิบัติตาม 2 ครั้ง
7	ภาพ CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 3	3. นักเรียนปฏิบัติตามครูโดยไม่มีการอธิบาย 2 ครั้ง
8	ภาพ CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 4	4. ครูวัดผลการปฏิบัติโดยไม่มีการอธิบาย
9	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์	เมื่อนักเรียนพร้อมแล้ว เราจะเริ่มเรียนกันเลยนะ ครับ แต่ก่อนที่จะมาเริ่มเรียนท่าดบเข้านี้ ครูขอให้ให้นักเรียนดูท่าดบเข้าจากครูนาฏศิลป์ก่อนนะ ครับ โดยที่จะทำท่าเริ่มต้นจนถึงจบท่าและขอให้ นักเรียนดูอย่างเดียวนะครับ ยังไม่ต้องทำตาม

Shot	ภาพ	เสียง
10	MS. ครูนาฏศิลป์	เริ่มต้นจากการนั่งพับเพียบด้านขวานะครับ ตัวตรงสายตามองตรงไปข้างหน้า เมื่อครูเคาะจังหวะรัว ขอให้ยกมือขวาขึ้นมา
11	MS. ครูนาฏศิลป์ททำท่าดบเข้าโดยยกมือขวาขึ้นขนานกับพื้น	(เสียงเคาะกรับจังหวะรัว ๆ) งอแขนขนานกับพื้น เมื่อครูเคาะจังหวะ 1 ครั้ง ขอให้นักเรียนดบมือขวา ลงไปที่เข่าขวาพร้อมกับยกมือซ้ายขึ้นมา
12	MS. ครูนาฏศิลป์ดบมือขวา ลงที่เข่าขวา	(เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) ในลักษณะที่งอแขนพร้อมกับนับ 1 ด้วย
13	MS. ครูนาฏศิลป์ดบมือซ้ายลงที่เข่าซ้าย พร้อมกับยกมือขวา	(เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 2
14	MS. ครูนาฏศิลป์เอามือขวา	(เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 3 ดบเข้านี้จะมีทั้งหมด 3 จังหวะ
15	MS. ครูนาฏศิลป์เอามือซ้ายดบเข้าซ้าย พร้อมกับยกมือขวาขึ้นมาขนานกับพื้น	(เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 1
16	MS. ครูนาฏศิลป์เอามือขวาดกเข้าขวา พร้อมกับยกมือซ้ายขึ้นมาขนานกับพื้น	(เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 2
17	MS. ครูนาฏศิลป์เอามือซ้ายดกลงที่เข่าซ้าย พร้อมกับยกมือขวาขึ้นมา	(เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 3
18		(เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 1
		(เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 2
		(เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 3

Shot	ภาพ	เสียง
21	MS. ครูนาฏศิลป์เอามือซ้ายลงมาวางบน เข่าซ้าย ลำตัวตรง สายตามองตรงไป ข้างหน้า	
22	ภาพ CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 2	
23	MS. พิธีกร	เมื่อนักเรียนพร้อมแล้ว เราจะมาเริ่มเรียนกัน เลยนะครับ โดยได้แบบจากครูนาฏศิลป์
24	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ ครูนาฏศิลป์ นั่งพับเพียบด้านขวา	เริ่มต้นเราจะนั่งอย่างพับเพียบด้านขวา
25	ภาพนั่งพับเพียบด้านขวา จะเห็นเพียง ด้านข้างของครูนาฏศิลป์	หลังตรง สายตามองตรงไปข้างหน้า
26	MS. พิธีกรพูด พร้อมกับครูนาฏศิลป์ ทำท่าไป	แขนและมือวางบนเข่านะครับ ทำตบเข่านี้จะมี ด้วยกัน 3 จังหวะด้วยกันครับ เดี่ยวคุณครูจะ อธิบายและให้นักเรียนทำพร้อมกันเลยนะครับ
27	MS. พิธีกรหยิบกรับเคาะจังหวะโดยมีครู นาฏศิลป์เตรียมจะทำท่า	คุณครูเคาะจังหวะกรับรัวๆ ให้นักเรียนยกมือ ขวาขึ้น ดูตัวอย่างแล้วทำพร้อมกันเลยนะครับ
28	MS. ครูนาฏศิลป์ทำท่า	(เสียงเคาะกรับรัวๆ)
29	ภาพนั่งครูนาฏศิลป์ยกมือขวาเห็นครู นาฏศิลป์ด้านข้าง	งอแขนไว้ หันนากับพื้น นิ้วทั้งห้าเรียงชิด ติดกันยื่นตรงไปข้างหน้า ส่วนหลังสายตามอง ไปข้างหน้า เหมือนเดิมครับ
30	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์กำลังทำท่า ต่อไป	เมื่อครูเคาะจังหวะหนึ่งครั้ง ให้นักเรียนใช้มือ ขวานี้ ดบลงไปที่เข่าขวาพร้อมกับยกมือซ้าย ขึ้นมา ทำในลักษณะเดียวกับมือขวา พร้อมกับ นับหนึ่งด้วย เดี่ยวนักเรียนทำพร้อมกับครู นาฏศิลป์บ้าง นะครับ
31	MS. CU ที่มีมือครูนาฏศิลป์ ด้านขวาแล้ว PAN มามือซ้าย	(เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 1 มือซ้ายที่ยกขึ้นมานั้นก็จะขนานกับพื้นงอแขน นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกัน หลังสายตามองไกลไป ข้างหน้าเหมือนเดิม

Shot	ภาพ	เสียง
32	ภาพเคลื่อนไหวแบบซ้ำที่ครูนาฏศิลป์ ทำท่าซ้ำท่าที่ 1	
33	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ทำท่า	ต่อไปจังหวะที่สองก็จะทำท่าเช่นเดียวกับท่าที่ 1 เพียงแต่ว่าคนละมือเท่านั้นครับ (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 2 มือขวาก็จะขึ้นมาลักษณะเหมือนครั้งแรกนะ ครับ นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกันชี้ไปข้างหน้า
34	ภาพเคลื่อนไหวแบบซ้ำที่ครูนาฏศิลป์ ทำท่าซ้ำท่าที่ 2	
35	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ ทำท่าต่อไป	ต่อไปเป็นจังหวะที่ 3 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 3 ก็จะทำในลักษณะเมื่อครูนี้นะครับ
36	ภาพเคลื่อนไหวแบบซ้ำที่ครูนาฏศิลป์ ทำท่าซ้ำท่าที่ 3	
37	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ ทำท่าตาม จังหวะเคาะของกรับ	ท่าจบเขานี้มี 3 จังหวะ เมื่อจบ 3 จังหวะแล้วก็ จะเคาะกรับต่อ ก็ขอให้นักเรียนนับ 1 ใหม่ ไป พร้อมกันซ้ำๆ กับครูนาฏศิลป์นะครับ (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 1 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 2 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 3 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 1 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 2 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 3 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 1 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 2 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 3 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 1 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 2 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 3

Shot	ภาพ	เสียง
38	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ ทำท่าตาม จังหวะเคาะของกรับ	เมื่อครูเคาะจังหวะรัวๆ ขอให้นำมือซ้ายมา วางบนเข่า (เสียงเคาะจังหวะรัวๆ) หลังยังคงตั้ง สายตาก็มองตรงไปข้างหน้า เหมือนเดิมนะครับ
39	MS. พิธีกร	ต่อไปนี่นะครับ ครูจะให้นักเรียนทำท่า โดยที่ไม่ มีครูนาฏศิลป์ ทำให้ครูนะครับ และขอให้ตั้งใจ ทำด้วย ฟังเสียงเคาะจังหวะให้ดีนะครับ เริ่มต้นนั่งพับเพียบด้านขวา
40	MS. พิธีกรทำท่าเคาะจังหวะด้วยกรับ	(เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะจังหวะรัวๆ)
41	ภาพ CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 3	
42	MS. พิธีกร	ไม่ยากเลยใช่ไหมครับ ทำตามเข่าต่อไปครูจะ เคาะจังหวะให้อย่างเดียววนนะครับ แล้วให้ นักเรียนทำตามท่าพร้อมกับครูนาฏศิลป์ โดยครูเอง จะไม่อธิบายให้นักเรียนฟังนะครับ เริ่มต้นพับ เพียบด้านขวา หลังตรงนะครับ

Shot	ภาพ	เสียง
43	MS. ครูนาฏศิลป์ ทำท่าตามจังหวะของการเคาะกรับ	(เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 1 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 2 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 3 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 1 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 2 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 3 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 1 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 2 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 3 (เสียงเคาะจังหวะรัวๆ)
44	MS. พิธีกร	เดี๋ยวเราจะมาทำอีกครั้งหนึ่งนะครับ โดยทำพร้อมกับครูนาฏศิลป์อีกครั้งหนึ่งนะครับ
45	MS. ครูนาฏศิลป์ ทำท่าตามจังหวะของการเคาะกรับ	(เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 1 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 2 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 3 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 1 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 2 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 3 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 1 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 2 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) นับ 3 (เสียงเคาะจังหวะรัวๆ)
46	ภาพ CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 4	
47	MS. พิธีกร	ต่อไปนี้นะครับ ครูจะให้นักเรียนลองทำตาม โดยไม่มีครูนาฏศิลป์ ทำให้ดูนะครับ และขอให้นักเรียน ตั้งใจทำตาม ฟังเสียงเคาะจังหวะให้ดีนะครับ เริ่มต้นนั่งพับเพียบด้านขวา

เรื่องที่ 2

ทำทองสะเอว

Shot	ภาพ	เสียง
1	ไตเติ้ลชื่อเรื่อง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เสนอ รายการวีดิทัศน์ วิชา.....นาฏศิลป์ ระดับ.....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง.....การฝึกทักษะนาฏศิลป์ โขมเบื้องต้น	Fade - in ดนตรีดังขึ้นเป็นเสียงดนตรีไทย
2	ที่ปรึกษา นาย วีรกิจ ยอดนาม นาย สำเริง สุนทรเกตุ ผลิตโดย สมเกียรติ วรรณเฉลิม	Fade - out ดนตรีเบาๆ

Shot	ภาพ	เสียง
3	การฝึกทักษะนาฏศิลป์โขนเบื้องต้น	Fade - in ดนตรีของภาพการแสดงโขนเบาๆ Fade – out ดนตรีเบาๆ
4	ภาพ CAPTION อธิบาย ท่าทองสะเอาจ	Fade – out ดนตรีเบาๆ
5	ภาพ CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 1	1. ครูครูนาฏศิลป์ปฏิบัติท่า 2 ครั้ง เริ่มตั้งแต่ต้นจนจบท่าโดยนักเรียนยังไม่ต้องปฏิบัติตาม
6	ภาพ CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 2	2. ครูอธิบายประกอบการสาธิตให้นักเรียนปฏิบัติตาม 2 ครั้ง
7	ภาพ CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 3	3. นักเรียนปฏิบัติตามครูโดยไม่มีการอธิบาย 2 ครั้ง
8	ภาพ CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 4	4. ครูวัดผลการปฏิบัติโดยไม่มีคำอธิบาย
9	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์	เมื่อนักเรียนพร้อมแล้ว เราจะเริ่มเรียนกันเลยนะ ครับ แต่ก่อนที่จะมาเริ่มเรียนท่าฉบับเข้านี้ ครูขอให้ให้นักเรียนดูท่าฉบับเข้าจากครูนาฏศิลป์ก่อนนะ ครับ โดยที่จะทำท่าเริ่มต้นจนถึงจบท่าและขอให้ นักเรียนดูอย่างเดียวนะครับ ยังไม่ต้องทำตาม

[illegible]

Shot	ภาพ	เสียง
18	ภาพ CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 2	
19	MS. พิธีกร	เมื่อนักเรียนดูท่าจากครูนาฏศิลป์แล้วจะรับเราก็คจะมาเริ่มเรียนใหม่ท่าทองสะเเือกกันเลยนะครับ
20	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ทำท่าตามจังหวะเคาะกรับ	เริ่มต้น นั่งพับเพียบด้านขวา หลังตรง สายตามองตรงไปข้างหน้า แขนและมือวางที่หัวเข่า นะครับ ทาอคุณครูเคาะจังหวะขอให้ยกมือทั้งสองข้างขึ้นมา กำมือนะครับ ขอให้ให้นักเรียนดูตัวอย่างจากครูนาฏศิลป์ไปด้วยนะครับ (เสียงเคาะกรับรัวๆ)
21	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ทำท่าตามจังหวะเคาะกรับ	ให้ยกแขนขึ้นมาทั้งสองข้าง งอให้เป็นแนวโค้ง หายทองขึ้นมา กำมือหลวม)
22	ภาพหนึ่งของครูนาฏศิลป์ด้านข้าง CU มือขวา	ความสูงของมือจะเท่ากับหัวไหล่
23	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ทำท่าตามจังหวะเคาะกรับ	มือซ้ายก็เช่นเดียวกัน ทำลักษณะเหมือนกับมือขวาเมื่อครูเคาะ 1 ครั้ง ขอให้ให้นักเรียนใช้มือขวา ช้อนอกขวา ถองไปที่เอวขวา พร้อมกับยกคอไปทางด้านซ้ายนะครับ ทำท่าพร้อมกับครูนาฏศิลป์ด้วยกันนะครับ (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง)
24	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ทำท่าตามจังหวะเคาะกรับ	ทองสะเเือกนี้จะไม่มีจังหวะนับจะฟังเสียงเคาะกรับอย่างเดียวนะครับ
25	MS.ภาพเคลื่อนไหวของครูนาฏศิลป์แบบช้าๆ	
26	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์	ต่อไป (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) ครั้งที่ 2 ก็เช่นเดียวกันนะครับ ใช้ช้อนซ้ายถองไปที่ด้านซ้าย พร้อมกับยกคอไปที่ด้านขวา
27	MS.ภาพเคลื่อนไหวของครูนาฏศิลป์แบบช้าๆ	

Shot	ภาพ	เสียง
28	MS. ครูนาฏศิลป์	(เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง)
29	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์	ครูเคาะจังหวะไปเรื่อยๆ จนกว่านักเรียนจะได้ยินเสียงจังหวะรัว แล้วนำแขนทั้งสองข้างวางบนเข่าเหมือนเดิม (เสียงเคาะจังหวะรัวช้าๆ)
30	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์	เริ่มต้น เราจะเริ่มจากการนั่งพับเพียบด้านขวา หลังตรง สายตามองตรงไปข้างหน้านะครับ แขนมือ วางบนเข่าหน้าครับ เมื่อครูเคาะจังหวะรัวนะครับ ขอให้นักเรียนท่าท่าเตรียมโดยใช้มือทั้งสองข้างขึ้นมา และกำมือหลวมๆ ครับ ขอให้นักเรียนท่าพร้อมกับครูนาฏศิลป์ไปด้วยนะครับ (เสียงเคาะกรับรัวช้าๆ)
31	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ท่าท่าตามจังหวะเคาะ	เริ่มต้นเราจะเริ่มจากการนั่งพับเพียบด้านขวา หลังตรง สายตามองตรงไปข้างหน้านะครับ แขนมือ วางบนเข่าหน้าครับ เมื่อครูเคาะจังหวะรัวนะครับ ขอให้นักเรียนท่าท่าเตรียม โดยใช้มือทั้งสองข้างขึ้นมา และกำมือหลวมๆ ขอให้นักเรียนท่าพร้อมกับครูนาฏศิลป์ไปด้วยนะครับ (เสียงเคาะกรับรัว)
32	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ท่าท่าตามจังหวะเคาะ	เมื่อยกแขนขึ้นมาให้งอเล็กน้อย กำมือหลวมๆ ความสูงมือเท่ากับหัวไหล่

Shot	ภาพ	เสียง
33	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ท่าท่าตาม จังหวัดเกาะ	ลักษณะของมือขวาจะตองชิดติดเอวขวา กำปั้น ยังกำหลวม ลำตัวโน้มเอียงไปทางด้านซ้าย พร้อมกับยกคอไปทางด้านซ้าย สังเกตที่มือซ้าย ให้ดี จะยื่นออกไปนิดนึงนะครับ ครูเกาะจังหวัด อีก 1 ครั้ง (เสียงเกาะครับ 1 ครั้ง) ให้ใช้ศอกซ้ายตองมาที่เอวซ้าย แขนลำตัวพร้อม กับยกคืมาทางด้านขวา ลักษณะของคอจะยก ไปทางด้านขวา มือขวายื่นออกไปทางด้านขวา เล็กน้อย ต่อไปครูเกาะจังหวัดอีก 1 ครั้ง (เสียงเกาะจังหวัด 1 ครั้ง)
34	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ท่าท่าตาม จังหวัดเกาะ	ก็ทำเช่นเดียวกับครั้งแรกนะครับ ใช้ศอกขวาตอง ไปที่เอวขวา แขนลำตัว เอียงคอไปทางด้านซ้าย มือซ้ายยื่นออกไปนิดนึงนะครับ
35	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ท่าท่าตาม จังหวัดเกาะ	(เสียงเกาะครับ 1 ครั้ง) (เสียงเกาะครับ 1 ครั้ง) (เสียงเกาะครับ 1 ครั้ง) (เสียงเกาะครับ 1 ครั้ง)
36	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ท่าท่าตาม จังหวัดเกาะ	เมื่อได้ยินเสียงเกาะจังหวัด ขอให้นักเรียนเอามือ ลงมานะครับ (เสียงเกาะจังหวัดรัว)
37	MS. พิธีกร	นักเรียนครับต่อไปนี่ครูจะเกาะจังหวัดให้อย่าง เดียวะครับ โดยที่ไม่มีครูนาฏศิลป์ท่าท่ามาห้ดูนะ ครับ ขอให้นักเรียนตั้งใจและฟังเสียงเกาะจังหวัด ให้ดีนะครับ

Shot	ภาพ	เสียง
43	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ทำท่าตาม จังหวะเคาะ	เดี๋ยวนักเรียนทำอีกครั้งหนึ่งนะครับ (เสียงเคาะจังหวะรัว) (เสียงเคาะจังหวะ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะจังหวะ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะจังหวะ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะจังหวะ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะจังหวะ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะจังหวะรัว)
44	CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 4	
45	พิธีกร	นักเรียนครับ ต่อไปนี้ ครูเคาะจังหวะให้อย่าง เดี๋ยวนะครับ โดยที่ไม่มีครูนาฏศิลป์ทำให้ดูนะ ครับ ขอให้นักเรียนตั้งใจฟังเสียงเคาะจังหวะให้ดี นะครับ เริ่มต้นจากการนั่งพับเพียบด้านขวา หลังตรง ตามองตรงไปข้างหน้าครับ (เสียงเคาะจังหวะรัว) (เสียงเคาะจังหวะ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะจังหวะ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะจังหวะ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะจังหวะ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะจังหวะ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะจังหวะรัว)

เรื่องที่ 3

ทำตั้งเหลื่อม

Shot	ภาพ	เสียง
1	ไต่เคิ้ลชื่อเรื่อง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ โรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เสนอ รายการวิดิทัศน์ วิชา.....นาฏศิลป์ ระดับ.....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง.....การฝึกทักษะนาฏศิลป์ โซนเบื้องต้น	Fade - in ดนตรีดังขึ้นเป็นเสียงดนตรีไทย
2	ที่ปรึกษา นาย วีรกิจ ยอดนาม นาย สำเริง สุนทรเกตุ ผลิตโดย สมเกียรติ วรรณเฉลิม	Fade - out ดนตรีเบาๆ

Shot	ภาพ	เสียง
3	การฝึกทักษะนาฏศิลป์โขนเบื้องต้น	Fade - in ดนตรีของภาพการแสดงโขนเบาๆ
4	ภาพ CAPTION อธิบาย ทำตั้งเหลี่ยม	Fade – out ดนตรีเบาๆ
5	ภาพ CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 1	1. ครูนาฏศิลป์ปฏิบัติทำ 2 ครั้ง เริ่มตั้งแต่ต้นจนจบทำโดยนักเรียนยังไม่ต้องปฏิบัติตาม
6	ภาพ CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 2	2. ครูอธิบายประกอบการสาธิตให้นักเรียนปฏิบัติตาม 2 ครั้ง
7	ภาพ CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 3	3. นักเรียนปฏิบัติตามครูโดยไม่มีการอธิบาย 2 ครั้ง
8	ภาพ CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 4	4. ครูวัดผลการปฏิบัติโดยไม่มีคำอธิบาย
9	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์	เมื่อนักเรียนพร้อมแล้ว เราจะเริ่มเรียนกันเลยนะ ครับ
10	MS. พิธีกร	ทำต่อไปนี่คือทำตั้งเหลี่ยม เดี่ยวครูจะให้ นักเรียนดูจากครูนาฏศิลป์ หนึ่งครั้ง ตั้งแต่ทำเริ่มต้นจนถึงท่าหมด
11	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ททำทำตาม จังหวะเกาะ	ทำตั้งเหลี่ยมนี้มีอยู่ด้วยกัน 4 จังหวะ เดี่ยวนักเรียนดูก่อนนะ ครับ

Shot	ภาพ	เสียง
12	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ท่าท่าตาม จังหวัดเกาะ	เริ่มนั่งพับเพียบด้านขวา หลังตรง มมองตรงไป ข้างหน้า แขน และมือวางบนเข่า จังหวัดที่ 1 (เสียงเกาะกรับ 1 ครั้ง)
13	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ท่าท่าตาม จังหวัดเกาะ	เริ่มจากการนั่งคุกเข่า ก้นนั่งทับส้นเท้า มืออยู่ที่หน้า ขาทั้ง 2 ข้าง เปิดข้อศอกเล็กน้อย ตัวตั้งตรง สายตามองตรงไปข้างหน้า และหัวเข่าแยกห่าง พอสมควร ต่อไปจังหวัดที่ 2 (เสียงเกาะกรับ 1 ครั้ง)
14	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ท่าท่าตาม จังหวัดเกาะ	ให้ตั้งเข่าขวาขึ้นมา มือขวา วางที่เข่าขวา มือซ้าย แนบลำตัว ยกกันขึ้นมา ตัวตรงสายตามองตรง ตรงไปข้างหน้า จังหวัดที่ 3
15	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ท่าท่าตาม จังหวัดเกาะ	เป็นท่ายืนตรงปกติ มือทั้งสองข้างแนบลำตัว
16	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ท่าท่าตาม จังหวัดเกาะ	ยืนมือออกและยกเท้าขวา วางให้ได้เหลี่ยมเป็น เหลี่ยมเป็นฉากหน้า แขนตรงไปข้างหน้า นิ้วทั้ง สี่เรียงชิดติดกัน การตั้งเหลี่ยมเข่าจะแบะออกทั้ง สองข้าง และลำตัวตั้งตรง น้ำหนักอยู่ที่กลาง เมื่อ ครูเกาะจังหวัดรว ขอให้นักเรียนยืนตรง (เสียงเกาะจังหวัดรวช้าๆ)
17	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ท่าท่าตาม จังหวัดเกาะ	แล้วนั่งลงเหมือนเดิม
18	CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 2	
19	CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 2	กรับ ต่อไปนี้ เรามาเริ่มเรียนท่าตั้งเหลี่ยมกันและ กรับ เริ่มต้นจาก การนั่งพับเพียบด้านขวาหลังตรง สายตามองตรงไปข้างหน้า แขน มือ อยู่ที่เข่า กรับ จังหวัดที่ 1 (เสียงเกาะกรับ 1 จังหวัด)
20	CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 2	ขอให้นักเรียนนั่งคุกเข่า เข่าแยกห่างพอสมควร กรับ มืออยู่หน้าขา
21	MS. ภาพนิ่งด้านข้างของครูนาฏศิลป์	ลำตัวตั้งตรง สายตามองไปข้างหน้า ก้นนั่งทับส้นเท้า

Shot	ภาพ	เสียง
22	MS. ภาพนิ่งด้านข้างของครูนาฏศิลป์	จังหวะที่ 2 นะครับ นักเรียนทำตามเลยนะครับ (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง)
23	MS. ภาพนิ่งด้านข้างของครูนาฏศิลป์	ขอให้นักเรียนตั้งเข่าขวา มือขวาอยู่ที่เข่าขวา มือซ้ายแนบลำตัว
24	MS. ภาพนิ่งด้านข้างของครูนาฏศิลป์	ตัวตรง ยกกันขึ้นนะครับ สายตามองตรงไปข้างหน้า
25	MS. ภาพนิ่งด้านข้างของครูนาฏศิลป์	ต่อไปจังหวะที่ 3 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง)
26	MS. ภาพนิ่งด้านข้างของครูนาฏศิลป์	ให้นักเรียนยืนตรงในทางธรรมดา มือทั้งสองข้าง แนบลำตัว ตัวตั้งตรง สายตามองตรงไปข้างหน้า นะครับ ต่อไปจังหวะที่ 4 (เสียงเคาะกรับ 2 ครั้ง)
27	MS. ภาพนิ่งด้านข้างของครูนาฏศิลป์	นักเรียนยืนมือ เหยียดตรงไปข้างหน้า นิ้วทั้งห้า เริ่มชิดติดกันให้แขนขนานกับพื้น ลำตัวตั้งตรง ส่วนเท้า แยกห่างกันออกไป ให้ได้ 90 องศา โดยประมาณ เข่าแบะออกไปทั้งสองข้างเท่าขา เหยียดออกไปไปทางด้านขวา เท้าซ้ายชี้ไป ทางด้านซ้าย ตัวตั้งตรงต่อไป ครูจะเคาะจังหวะ รัว ให้นักเรียนยืนตรง
28	MS. ภาพนิ่งด้านข้างของครูนาฏศิลป์	ครูเคาะจังหวะ 2 ครั้ง ให้นักเรียนนั่งลงตาม ขั้นตอนแรก ทำพร้อมกับครูนาฏศิลป์ด้วยนะครับ (เสียงเคาะกรับ 2 ครั้ง)
29	MS. พิธีกร	ครับ ทำตั้งเหลี่ยม ไม่ยากเลยใช่ไหมครับ ต่อไปนี่ครูจะให้นักเรียนลองทำดู โดยที่ไม่มีครู นาฏศิลป์ ทำทำให้นักเรียนดูนะครับ ขอให้ นักเรียนตั้งใจ และทำเองให้ได้นะครับ

Shot	ภาพ	เสียง
30	MS. พิธีกร	เริ่มต้น จากการนั่งพับเพียบด้านขวา (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 2 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับรัวซ้ำๆ) (เสียงเคาะกรับ 2 ครั้ง)
31	MS. พิธีกร	ครูขอให้นักเรียนทำอีกครั้งหนึ่งนะครับ โดยที่ไม่ มีครูนาฏศิลป์ทำนะครับ เริ่มต้นจากการนั่งพับ เพียบด้านขวานะครับ จังหวะที่ 1 (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 2 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับรัวซ้ำๆ) (เสียงเคาะกรับ 2 ครั้ง)
32	CAPTION อธิบายขั้นตอนที่ 3	
33	MS. พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ทำท่าตาม จังหวะเคาะ	นักเรียนครับ ตอนนี้ครูขอให้นักเรียนทำท่า พร้อมกับครูนาฏศิลป์อีกครั้งหนึ่ง แต่ครูจะไม่ อธิบายให้ฟังนะครับ ขอให้เรียนตั้งใจดูครู นาฏศิลป์ แล้วทำให้พร้อมกันนะครับ (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 2 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับรัวซ้ำๆ) (เสียงเคาะกรับ 2 ครั้ง)

Shot	ภาพ	เสียง
34	MS.พิธีกรกับครูนาฏศิลป์ทำท่าตาม จังหวะเคาะ	เป็นอย่างไรบ้างครับ ครูขอให้นักเรียนทำอีกครั้ง หนึ่งนะครับ ขอให้นักเรียนดู แล้วทำท่าพร้อมกับครู นาฏศิลป์อีกครั้งหนึ่งนะครับ (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 2 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับรัวๆ) (เสียงเคาะกรับ 2 ครั้ง)
35	CAPTION อธิบายขั้นตอน	
36	MS. พิธีกร	ครับ ทำตั้งเหลื่อม ไม่ยากเลยใช่ไหมครับ ต่อไปนี้ ครูจะให้เรียนลองทำดูนะครับ ขอให้เรียนตั้งใจและทำเองให้ได้นะครับเริ่มต้น จากการนั่งพับเพียบด้านขวา (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 2 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับรัวๆ) (เสียงเคาะกรับ 2 ครั้ง)
37	MS. พิธีกร	ขอให้เรียนตั้งใจและทำเองให้ได้ครับ เริ่มต้นจากการนั่งพับเพียบด้านขวา (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 1 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับ 2 ครั้ง) (เสียงเคาะกรับรัวๆ) (เสียงเคาะกรับ 2 ครั้ง)
38	MS. พิธีกร	วันนี้ นักเรียนได้รับความรู้มากขึ้นนะครับ ครูขอให้นักเรียนได้นำความรู้ไป ฝึกฝนต่อไป จะได้เป็นพื้นฐานที่ดีในการแสดงในอนาคตครับ วันนี้ครูขอจบรายการ เพียงเท่านี้ครับ สวัสดีครับ

ภาคผนวก จ

แบบประเมินพฤติกรรมการสังเกตการณ์ปฏิบัติงานอุตสาหกรรมป้องกัน

แบบประเมินพฤติกรรม การสังเกตการณ์ปฏิบัติงาน ศิลป์ โขนเบื้องต้น ทำดบเข้า

<u>พฤติกรรมปฏิบัติ</u>	<u>ความถูกต้อง</u>	<u>ความสวยงาม</u>	<u>ความคล่องแคล่ว</u>
1. ทำนั่ง	-พับเพียบด้านขวา -มือขวาวางบนเข่าขวา -มือซ้ายวางบนเข่าซ้าย -ลำตัวตั้งตรง	-ข้อศอกกางออก เล็กน้อย -นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกัน วางบนเข่า -ศีรษะตรง สายตามอง ตรงไปข้างหน้า	ทำทำนั่งพับเพียบ ด้านขวาได้ทันทีถูกต้อง
2. ทำเตรียม	-ยกมือขวาขึ้น -งอข้อศอกให้ได้ฉาก -นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกัน -ลำตัวตั้งตรง	-มือขวาได้ฉาก ขนาดก้น -นิ้วทั้งห้าเรียง ชิดติดกันชี้ไป ข้างหน้า -ศีรษะตรง สายตามองตรง ไปข้างหน้า	-ทำท่ายกมือขวาได้ทันที และถูกต้องตามจังหวะ เคาะ

<u>พฤติกรรมปฏิบัติ</u>	<u>ความถูกต้อง</u>	<u>ความสวยงาม</u>	<u>ความคล่องแคล่ว</u>
3.ทำจังหวะที่ 1	-คมมือขวาที่เข้าขวา -ยกมือซ้ายขึ้น -งอข้อศอกให้ได้ฉาก -นิ้วทั้งห้า เรียงชิดติดกัน -ลำตัวตั้งตรง	-มือซ้ายได้ฉากขนานกับพื้น -นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกันชี้ไปข้างหน้า -ศีรษะตรงสายตามองคาไปข้างหน้า	-ทำท่ายกมือซ้ายได้ทันทีและถูกต้องตามจังหวะ
4. ทำจังหวะที่ 2	-คมมือซ้ายที่บนเข้าซ้ายยกขวาขึ้น -งอข้อศอกให้ได้ฉาก -นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกัน -ลำตัวตั้งตรง	-มือขวาได้ฉากขนานกับพื้น -นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกันชี้ไปข้างหน้า -ศีรษะตรง สายตามองตรงไปข้างหน้า	-ทำท่ายกมือขวาได้ทันและถูกต้องตามจังหวะ

<u>พฤติกรรมปฏิบัติ</u>	<u>ความถูกต้อง</u>	<u>ความสวยงาม</u>	<u>ความคล่องแคล่ว</u>
5. ทำจังหวะที่ 3 -นำมือลง	-คมมือขวาที่บนเข้าขวา -ยกมือซ้ายขึ้น -งอข้อศอกให้ได้ฉาก -ลำตัวตั้งตรง นำมือลงทั้งสองข้างวาง บนเข้าตามจังหวะเกาะ	-มือซ้ายได้ฉากขนาน กับพื้น -นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติด ที่ ไปข้างหน้า -ศรษะตรง สายตามอง ตรงไปข้างหน้า	-ทำท่ายกมือซ้ายได้ ทันที และถูกต้องตาม จังหวะเกาะ

แบบประเมินพฤติกรรมการสังเกตการณ์ปฏิบัติงานศิลปวัฒนธรรมเบื้องต้น

ท่าทองสะเภา

<u>พฤติกรรมปฏิบัติ</u>	<u>ความถูกต้อง</u>	<u>ความสวยงาม</u>	<u>ความคล่องแคล่ว</u>
1.ทำนั้ง	-พับเพียบด้านขวา -มือขวาวางที่เข่าขวา -มือซ้ายวางที่เข่าซ้าย -ลำตัวตั้งตรง	-ข้อศอกกางออกเล็กน้อย -นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกัน -วางบนเข่า -ศรษะตรง สายตามองตรงไปข้างหน้า	-ท่า ทำนั้งพับเพียบ -ด้านขวาได้ทันทีถูกต้อง
2. ทำจังหวะที่ 1	-ยกแขนทั้งสองข้างไว้ด้านข้างตัว งอแขน -มือกำหลวม -ลำตัวตรง -มือขวาดองไปที่ -สะเภาขวาเมื่อได้ยินเสียงเคาะจังหวะ -เอียงศีรษะด้านซ้าย	-แขนโค้งเป็นวงได้เท่ากัน -หักข้อมือ -ตัวตั้งตรง สายตามองไปข้างหน้า -เมื่อได้ยินเสียงเคาะจังหวะ ให้ใช้มือขวาดองไปที่สะเภา ด้านขวา -ศอกติดกับสะเภาด้านขวา -ศีรษะเอียงซ้าย -สายตามองไกล	-ทำได้ทันทีเมื่อมีเสียงเคาะจังหวะอย่างถูกต้องสวยงาม

<u>พฤติกรรมปฏิบัติ</u>	<u>ความถูกต้อง</u>	<u>ความสวยงาม</u>	<u>ความคล่องแคล่ว</u>
3.ทำจังหวะที่ 2	มือซ้ายถองไปที่สะเอว ด้านซ้าย เมื่อได้ยิน เสียงเคาะจังหวะ -เอียงศีรษะด้านขวา -ลำตัวตรง	-เมื่อได้ยินเสียงเคาะ จังหวะให้ใช้มือซ้ายถอง ไปที่สะเอวด้านซ้าย สอกติดกับสะเอวซ้าย -ศีรษะเอียงขวา -สายตามองไกล	ทำได้ทันที เมื่อมีเสียง เคาะจังหวะอย่าง ถูกต้องสวยงาม
4.ทำจังหวะที่ 3	-มือขวาถองไปที่สะเอว ด้านขวา เมื่อได้ยินเสียง เคาะจังหวะ -เอียงศีรษะด้านซ้าย -ลำตัวตรง	-เมื่อได้ยินเสียงเคาะ จังหวะให้ใช้มือขวาถอง ไปที่สะเอวด้านขวา สอกติดกับสะเอว	ทำได้ทันทีเมื่อมีเสียง เคาะจังหวะอย่าง ถูกต้องสวยงาม

<u>พฤติกรรมปฏิบัติ</u>	<u>ความถูกต้อง</u>	<u>ความสวยงาม</u>	<u>ความคล่องแคล่ว</u>
5.ทำจังหวะที่ 4	-มือซ้ายต่องไปที่สะเอว ด้านซ้าย เมื่อได้ยิน เสียงเคาะจังหวะ -เอียงศีรษะด้านขวา -ลำตัวตรง	-เมื่อได้ยินเสียงเคาะ จังหวะให้ใช้มือซ้ายต่อง ไปที่สะเอวด้านซ้าย ศอกติดกับสะเอว ด้านซ้าย -ศีรษะเอียงด้านขวา -สายตามองไกล	ทำได้ทันทีเมื่อมีเสียง จังหวะเคาะอย่าง ถูกต้องสวยงาม
-นำมือลง	นำมือทั้งสองข้างวางบน เข่าตามจังหวะเคาะ		

แบบประเมินพฤติกรรมการสังเกตการณ์ปฏิบัติงานภูมิสถาปัตย์เบื้องต้น

ทำตั้งเหลี่ยม

<u>พฤติกรรมปฏิบัติ</u>	<u>ความถูกต้อง</u>	<u>ความสวยงาม</u>	<u>ความคล่องแคล่ว</u>
1.ทำนั่ง	-พับเพียบด้านขวา -มือขวาวางบนเข่าขวา -มือซ้ายวางบนเข่าซ้าย -ลำตัวตั้งตรง	-ข้อศอกกางออกเล็กน้อย -นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกับวางบนเข่า -ศีรษะตรง สายตามองตรงไปข้างหน้า	-ทำทำนั่งพับเพียบด้านขวาได้ทันทีถูกต้อง
2.ทำจังหวะที่ 1	-นั่งคุกเข่า -มือขวาที่หน้าขา -ลำตัวตั้งตรง	-นั่งคุกเข่า เข่าแยกห่างกัน 1 คืบ -นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกันวางบนหน้าขา -ตัวตรงศีรษะตรง -สายตามองไปข้างหน้า	-ทำทำได้ทันทีเมื่อมีเสียงเคาะจังหวะและทำตามต้องสวยงาม

<u>พฤติกรรมปฏิบัติ</u>	<u>ความถูกต้อง</u>	<u>ความสวยงาม</u>	<u>ความคล่องแคล่ว</u>
3.ทำจังหวะที่ 2	-ตั้งเข่าขวา -มือขวาอยู่ที่เข่าขวา -มือซ้ายแนบลำตัว -ลำตัวตั้งตรง	-ยกกันขึ้นยืนด้วยเข่าซ้าย -โน้มทั้งห้า เรียงชิดติดกัน มือขวาวางที่เข่าขวา มือซ้ายแนบลำตัว -ตัวตรง -ศีรษะตรง ตามองไกล	ทำท่าได้ทันทีเมื่อมีเสียงเคาะจังหวะและถูกต้องสวยงาม
4.ทำจังหวะที่ 3	-ยืนตรงปกติ -มือทั้งสองข้างแนบลำตัว -ลำตัวตั้งตรง	-ลำตัวตั้งตรง -ตามองไกล	ทำท่าได้ทันทีเมื่อมีเสียงเคาะจังหวะและถูกต้องสวยงาม

<u>พฤติกรรมปฏิบัติ</u>	<u>ความถูกต้อง</u>	<u>ความสวยงาม</u>	<u>ความคล่องแคล่ว</u>
5. ทำจังหวะที่ 3	-ยกเท้าขวาวางด้าน ขวาให้ได้เหลี่ยมและ ฉาก -มือทั้งสองข้างยื่นมา ข้างหน้าเหยียดตรง -ลำตัวตั้ง	-วางเท้าได้เหลี่ยมปลาย เท้าทั้งสองข้างแยกออก -ตัวตั้งตรง -หักข้อมือขึ้นทั้งสองข้าง	ทำท่าได้ทันทีเมื่อมีเสียง เคาะจังหวะและถูกต้อง สวยงาม
-ยืนตรงแล้วนั่งลง	-เมื่อได้ยินเสียงเคาะ จังหวะยืนตรงแล้วนั่ง เหมือนเดิม		

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	สมเกียรติ วรรณเฉลิม
ตำแหน่งทางวิชาการ	อาจารย์
สังกัด	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)
โทรศัพท์ที่ทำงาน	0-2258-4242-44
ที่อยู่ตามบัตรประชาชน	บ้านเลขที่ 426 ซอยริมคลองบางกอกน้อย ถนนจรัญสนิทวงศ์ ตำบล อรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10700
หมายเลขโทรศัพท์ที่บ้าน	02-2869595
หมายเลขโทรศัพท์มือถือ	086-5128902
อีเมลล์	ao.somkiat@Gmail.com
วิชาที่สอน	นาฏศิลป์

